

Віктор
БОЙКО

*

НАЗОВСІМ

*

Вірші

Харків
Майдан
2013

Із практики вуличних стосунків повоєнної дітвори
автору достеменно відомо, що були вони багаторівневі:
за наявності в щасливця особливих «скарбів»
(«переводних» картинок, обгортки шоколадних цукерок
чи поламаного складаного ножика)
при схильності власника до когось із ватаги
останньому давали бажану річ підтримати або й поносити.
І лише найближчим, особливо надійним і вірним у дружбі, дарували
назовсім.

Редколегія:

О. П. Ковальова, Т. І. Очеретянова,

А. А. Перерва, О. С. Тараненко,

О. А. Тільна

ΠΟΚΟΤΒΟΛΙΟ

й від лоскоту підків регоче битий шлях.

25.03.2000

* * *

За прозрічастим гаєм –
 туман, мовби світиться дим,
що давно зазвичай
 у вітчизні вважають солодким...
Докричатись крізь нього
 не вистачить горла чи глотки –
розуміє потойбіч
 нетяга, що гай посадив.

Дослухатись – наука,
 у неї учених нема.
Трохи учнів, звичайно,
 та неуків натовп амбітний.
Гірко пахне бруньками
 із вересня а чи із квітня.
Тільки світиться дим
 чи туман, чи туман, чи туман...

15.10.2003

* * *

Ще палітра дня така строката
при житті, узятім напрокат,
носимо з собою барикади –
хтось із нас по той бік барикад...
Звично мерзнуть мальви коло хати –
серцю не зігріти і рукам...
А для того, хто не був багатим,
чи доцільно, аби він звикав?..
Спати, не вслухаючись у вітер,
починати пісню поміж зим...
І блукати подумки між літер,
де не буде місця для сльозин –
це коли розвіються на порох
й згадки, що несли і несемо, –
це коли цвітіння мальв нескоро
проти вітру вистоїть само.

30.05.2006. Київ

* * *

Стрілки відведено в бік чорнобривців,
літа у бік і зеленого шуму...
В ночі Купальській ще жінка ошую,
в неї з-під вій щось незгасне іскриться.

Мало години, щоб перед зимою
в погляді ріднім застати багаття,
і не достатньо життя для безхаття,
що у богів у поганських замовив.

Затишку годі шукати під дахом –
зась йому втриматись – протяг вселенський...
Де була стежечка, мороку плескіт.
Кожен мандрівець авжеж що невдаха.

Перед снігами та по чорнотропу –
може, ще вдасться на шлях, що до літа...
Жаль, тільки шляху вже не подоліти.
Але ж мандрівка, панове, нівроку!

15.11.2006. Харків

* * *

Ми втрюх на городі: дві пташки і я –
і нам по-травневому затишно й тепло...
Немає, на жаль, проти старості щеплень.
А ви наслухаєте з ким солов'я?

Сваритись, миритися – чаша важка...
І клопоти денні, й похід з полуночі.
Комусь булава, ну, а я – при мішках,
де жайвір згори чи небесний дзвіночок.

Рвонусь навперейми – мов коні баскі,
всі дні – і вчорашній, і цей ось, н а с у щ н и й ...
Навчила б земля недолугих нас учнів,
та ночі всього лиш на заячий скік.

До пряника звикли, а чи до кия?
Хотіли всього, а лишається мало...
Утрюх на городі: дві пташки та я.
І дякую богу, що зайвих немає.

13-15.05.2007

* * *

Соняхи порушують кордон,
битий шлях із них сміється щиро...
Він лягає під колеса з миром
і не вірить у армагеддон,
бо, живий і теплий серед дня,
все гукає: рухатись не зайве –
то туди, де стрінеться рідня,
то звідгіль, де перестрінуть зайди...
Все одно спішити вам чимдуж
до чиїхось призахідних вікон,
а найрадше – до ранкових душ
навсібіч од віку і до віку.
Опадають яблука в саду,
соняхи до сонця хилять лица.
До чиєїсь долі прихилиться
я, кордон порушуючи, йду...

*19-20.07.2007. Іванівська Лисиця
на Грайворонщині*

* * *

Віченьки злипаються від паток,
що святково плинуть звідусіль...
Скоро прийдуть хлопці посипати,
щоб у світі більшало весіль.
Щедро сипонуть зерном на покуть,
побажають щастя навкидьки,
щоби я здоровий був, допоки
прийдуть із лопатами дядьки.
Не зозулі, а напевно, дятел
лік веде в снігах моїм літам.
Хочу на весіллях погуляти,
подумки сьогодні я вже там.
Дзвони загудуть йорданські красно,
будуть в небі сизі голуби...
І вона ще довго не погасне –
зірка та, яку я полюбив.

8.01.2008

* * *

Розсувається час.

Розсуваються пізні тумани.
Р. Скиба

Осувається вік,
ніби круча над глинищем в зливу.
Стежка падає вниз.
І не знає ніхто і ніде,
навіть той чоловік,
що народжений бути щасливим, –
хоч біжи, хоч вернись, –
коли вже ота стежка впаде.

В небі зірка не спить;
в думці казка, що в зірку не вірить...
Не боявся й не бійсь,
якщо прагнув її, висоти.
Білий світ хить та хить,
і тікають, лякаючись, звірі.
Це не сниться тобі –
навпростець хтось до тебе летить.

8.01.2008

* * *

Розквітне сакура
в далекім Саппоро.
Я шпанці дякував
за справжній рай.
Нас звали сявками,
нас звали сартами;
і був палацом нам
старий сарай.
По морю крейсером
він плів над хвилями,
з-під ліз ловились нам
все бобирі.
Тільняшки смугами,
де понад лугом ми
ще недолугі всі
та нестарі.
З-над хмар антенами
ловили вартісні
футбольні матчі ми,
а ще пісні.
Нас звали сявками,
нас звали сартами...
Плоди ж у сакури

неїстівні!

8.01.2008

* * *

І в словнику, й коли віч-на-віч,
такі галактики-слова,
що часом їх боюся навіть,
як зміст у безвість одплива.

Хіба ж я осягнути можу
малого слова глибину,
в якому невимовний кожен
і вдих і видих в мить одну.

І в тому невимовнім – чудо.
До нього все то йшов, то біг.
В нім – щось од тебе не почуте.
І щось не сказане тобі.

8.03.2008

* * *

Коли у дощ без парасоля йде
у білім жінка – усміх на обличчі,
отак у ніч краплюється день...
Хтось біля неї, ніби знак окличний.
Розв'язано усі проблеми вмить?
І вирішено всі важкі питання?
Хто ж прагне світла, як нема пільми!
Хто ж миттю дорожить, що не остання!
В кишнях руки в мене, мовби лід,
рахують очі по калюжах кроки –
без задрощів дивлюся їм услід...
Й такий без парасоля світ широкий!

13-14.03.2008

* * *

В усіх калюжах місяць на гостинах...
Зустрічне світло наляка, натомить
або розслабить – будеш як дитина
і щирий і довірливий натомість
того, що спершу геть од світла кинувсь...

І – «як удасться» – говорити Насті
про те, що хто і як тобі назустріч...
Коли ж трапляється, що душі навстіж,
а місяця й твої в калюжах люстра,
лишається піти в калюжознавці.

Зустрічний голос, як зустрічне світло, –
спинись, тікай або не розминися.
І досить вже про ступи та про мітли,
бо на гостинах місяць і в криницях,
якщо не голос ляпасом навідліг.

15.03.2008

БЛАГОВІЩЕННЯ

Пташок випускати, виносити вулики –
в час поступу молоха – мила архаїка!
Берези в сережках – не мовби, а вуличні –
на вість про зачаття кивають архангелу.
Виходить, як завше, хоч свята очікуєш –
таки заблукали, напевно, покликачі!..
У темряві голос не медом, аджикою –
тож, мов од хвороби, від свята оклигуєш.
А звично лишатись отак із негодою,
де ляскають крила знічев'я та бджолами
навкілля гуде між сережками й сходами
під ликами щонайвірніш ясночолими.
Пташині не вити гніздечка – так звелено...
Нечесаній дівці – архангельські почесні...
Так холодно в світі, так людно і зелено,
що навіть додому вертатись не хочеться.

6-9.04.2008

* * *

Трава забуття
 так швидко вроста в наші душі,
й вона (хай там як!)
 за нас, виявляється, дужча.
В могильних квітках
 папір кольоровий поблякне.
І скинеться птах
 від болю чи від переляку.
В надгробках бетон

граніт у побілених ґратах.
Досягнень нема,
лише забезпечені втрати.
Тут місце й мені
посеред хрестів і між глиці.
Чекати месій?
Я знаю, що певна дурниця.
Та поки життя
і ще не спішу я до раю,
траву забуття
щосили з душі вириваю.

9.05. 2008. Козача Лопань

* * *

Зимно в стайні.
Сніг напада.
Дощ змиває
попід хмарами накладену лижву...
Хто питає?
Нащо знати?
Хоч трамваю
розповім, як не тобі, на що живу.

Почужіли.
Постаріли.
І закрились
чи то хмарою, чи повинню ріки.
Рвуться жили.
Свищуть стріли.
Тільки крилас
не співає вже за помахом гірким.

Покотьоло.
Ніби місяць.
Понад плесом
Жеретій, а чи дракон, а чи удав...
Коло столу.
Тісто місяць.
А Телесик
вже на дрова того явора продав.

*19.01.2009. Кажуть: сьогодні Водобхреще,
або Водохрестя*

* * *

Спішити по опеньки по зимові
із осінню та зазимками в змові!

Там ковдру їм під ноги простеля
за літечко натомлена земля.

Закутатися в комір. Шелести,
і осене, і лісе. Ці листи

навряд чи всі перечитати в змозі,
хіба що вітру вже при допомозі.

Гукають одне одного. Стежки
пора сховала між дерев лунких,

давно холодних, стовбур лиш торкни –
осінній з будь-якої сторони.

А голоси не злі, скоріш родинні.
І сяє ліс. І стало на годині.

18.01.2009. Ще з листопада

* * *

Яблучка із погреба – березень доп'яв-таки! –
цяточки-весняночки, ранки на лиці.
Думали вхопити, бач... Вийшло: шилом патоки...
Не жар-птиці в небі – а мухи в молоці...

Манни й не хотілося... Борщ – воно звичайніше...
А сніжить у березні? Звісно, на врожай!
Лопані й Коломаки... Трубежі з Почайними...
Голосів одлуння у заводі дрижать...

На базарі – цитруси... У кишені – протяги...
Дзвін монет, а чи шабель... При веснянім дні...
Приїжджайте, гостоньки... Та до столу просимо...
Яблучка із погреба. Яблучка смачні.

14.03.2009. Харків. По тому

* * *

Святковий день чи був, чи щез,
немов просіявся крізь сито...

Молитися не вмію ще,
бо це – те саме, що просити.

Хтось дарував, а хтось давав,
ще обіцяли – більш прогнози...
Дива на те і є дива,
щоб їх не кожний день приносив.

Не забігаю за межу –
не так уже мене й багато!
Та ліпше Богу поможу, –
ніж вчитись помочі благати.

21.04.2009

* * *

В травні справи, в думці трави
у світильниках кульбаб...
Берег лівий, берег правий –
лиш застілля та гульба.
Перемога, перемога –
дзоти, вибухи, Рейхстаг.
В кого краще – в чорта, в Бога –
загартовується сталь
для атаки, для убивства,
для майбутніх перемог?
Крові струм у тілі вистиг,
допоможе чорт чи Бог!
Тости, тости за героїв
і прокляття ворогам –
там, де двоє, там, де троє,
вколо пляшки шум і гам...
А на грудях дзвін металу
майже нікому нести...
Вже й світильників не стало.
Лиш на цвинтарі – хрести.

5.05.2009. Харків

* * *

Був годинник... Циферблат без стрілок –
залишивсь непотріб на полиці.
Певно, розлучились, а не стрілились
через це особи сумнолиці.

Ми усі в оцім житті врізнобіч...
Ненароком в зустрічі оглянусь:
щойно мить вважалася прощанням.
Так і є: вона – дволикий Янус.
Ми ж водночас втікачі й прочани.
За прощанням зустріч буде знову.

Що товар – така йому і плата.
Нас кружляє твердь земна все дужче.
Щось у неї є від циферблата.
Якщо стрілки – наші грішні душі.

16.06.2009. Козача Лопань

* * *

Цей хлопчик у веснянках, саме він
отримав наді мною перевагу –
іще життя для нього за розвагу
на тлі дівочих сяючих колін.

Він – мій портрет, ще поки я не зник;
коли мене не стане, мною буде –
робити святом спробувати будень,
як я хотів і так хотіти звик.

Попереду життя. У кого ж ще,
у цього у веснянках у хлопчини.
Він крок сповільнює. Він не спішить –

для нього поки довжелезна мить...
На перевагу знайдуться причини
між учорашнім й завтрашнім дощем.

29.06.2009

ПІСЛЯ ПОХОРОНУ

(Наслідуючи Роберта Ґрейвза)

Обідають. Четверо копачів
Тут, коло нас, край столу.
Обідають. Мовчки пустіють чарки,
Там, коло них, і ми.

Обідають. Четверо копачів:

Один – чорний, як чобіт.
Обідають. Четверо копачів:
Решта – сметани біліш.

У чорного не згірш лопати язик –
Жаліє звично померлу.
А подумки ма́ца вправно очима
Бюсти присутніх дам.

Обідають. Четверо копачів –
Яма була закоротка.
Обідають. Четверо копачів –
І був задовгим рушник.

А білі позиркують – винні немов,
Що жінки тепер нема.
Барви любила – синю з жовтою, –
Іншим любити їх.

Ложки, мов лопати, важкі,
А з випитим – попускає.
Живому – живе, а мертвому
Вічна пам'ять гряде.

Обідають. Четверо копачів:
Білі давно сп'яніли.
Обідають. Четверо... Чорний шука
Клієнтів посеред нас.

*4-5.07.2009. Безруки – Козача Лопань –
Харків*

* * *

Нам треба коло чогось бути –
чи камінь на вокзалі, чи
той погляд згадано-забутий,
яких на пальцях полічи.

Що сонце восени зігріє –
дарма надіятись на те,
нездійснене лишиться в мрії,
допоки снігом замете.
У землю уростає камінь,
минає погляд, наче мить
і вже під нашими руками
чиясь недоленька щемить.

Любисткові чи руті-м'яті
не відволодати краси...
Хтось коло тебе, мов при святі –
тепла не жаль, то віддаси.

Умістить камінь той дві дати,
а решти хай ніхто не зна...
Лиш наостанок би згадати:
хтось був, хтось був... і коло нас.

11.10.2009. Козача Лопань із яблуками

* * *

Тумани листопадові
верхи будинків з'їли –
не дасть за північ спати вам
не приворотне зілля –
напевно, поза чергою
дісталось вам елею,
бо пливете в ковчегові
між небом і землею.

Потоп і повінь – родичі:
напевно, він їй батько...
Від них не відгородитесь,
і не беруть завдатку.
Намріяно й намарено,
однак туман над стопами...
Та шлях наш не за хмарами –
надходить край потопам.

Із поля мало користі,
як повінь вкриє поле:
і до землі нескоро ще,
а до небес – ніколи.
Не думайте про помини,
бо треба ще орати...
І мріє десь за повінню
вершина Арарату.

9-11.11.2009. Харків. Олексіївка

* * *

Облягають сніги,
невблаганні, правічні, довічні –

для крилатих турбот
за кожнісіньке в зиму пташа –
і забракне калини
на вітах у грудні чи в січні,
і зажуриться в лютому
вперта співоча душа.

Обступа сивина
і дерева, і квіти, і трави...
Не дивіться на плесо –
нічого там, крім сивини.
Голос пробує вітер,
готуючись чи до відправи,
чи до скарги, неначебто,
в чомусь і він завинив.

Обсідають думки
садівничого і квітникарку –
зазвичай кожний день
од морозу біліша, мов щит...
Ще нескоро вона
весняну дочекається хмарку.
Він вслухається в голос:
щось знає, та вперто мовчить.

*17-18.12.2009. За північ. 0.44.
А на ранок очікується хуртовина
за температури –20°C*

* * *

«По газонах не ходити!» – зауважує таблиця.
Сніг іде і не зважає.
Не боїться помилиться.

І трава йому радіє у самісінькім корінні...
Хоч хто йде й по кому ходять, – хтось казав мені, – не рівні.

Дощ пролопотить по врунах, що з-під снігу неодмінно
залоскочуть йому п'яти, розважатися голінні.

В травні по зеленій хвилі мчатиме прожогом вітер,
вибачатися не буде, що таблиці не помітив...

1-4.01.2010

* * *

Я дивувався: нащо раби всесильним?
А може, і всесильний дивувався:
це ж хто Отцеві, Духові та Сину
в раби надумав записати нас?

Рабів я уявляв собі в кайданах
або у ярмах, як німі воли.
Ненавиділи рабство ми справдана,
ще змалку волелюбними були.

Не дуже тямлячи в святім писанні,
міркуючи: то хто ж його писав?
Удосвіта спішив по сліду саннім
при зернах в жмені й зірці в небесах.

Я точно знав: мене гостинно стрінуть –
чи радість в хаті, чи гірка журба.
Здоров'я й щастя зичив богорівним,
а не німим зневаженим рабам.

*7.01.2010. Різдво. На тлі очікування гостей
уперше і впускання колядників*

* * *

Забрав автобус день минулий мій –
чи то пак жінку, з нею віршів купу, –
він зник між віття, схожого на змії;
я з ним прощався, ніби злодій, скупю.
З її рядків озвався до мене брат,
якого поминатиме щороку;
не до снаги відшкодувати втрат
чи стежку повернути їй широку,
де поспішав любити молоду
найліпший хтось і вже чужий відколи...
У кўльку новорічну дме складув,
а завтра ожеледицю відколе, –
у тім опуклім неправдивім склі
з відлиги щойно виліплене свято,
сильце наступний день у ньому сплів
і кличе в гості, та не зна, як звати...
Його зустріну, як провів оцей,
хоча забув, усе ж згадати вмю
вже сиву казку про яйце-райце,
що в ній не лиш зайці та хижі змії.

13.01.2010. Маланка промовчала

* * *

Стрічаються собаки і ворони;
калюжі є, та щось не видно півня,
а я між ними зайвий чи сторонній,
і аж ніяк, напевно, їм не рівня.
В зубатих – гавкіт, у пернатих – крила,
я плентаюсь невпевнено – відлига...
Це ж Стрітєння – згада про воду крилас
і про свічу, рятує хай від лиха:
чи повінь, чи пожежа – допомога,
із покутя надвір – гаси, висушуй!..
На себе сподіватися й на Бога
усім звикалося на світі сущим.
Пророчицею Анна ув анналах,
ще й Симеон святий завмер на чатах...
Авжеж, що треба! – зиму виганяли,
щоб в церкві сина Божого стрічати.
А пасічникам бджоли все дзижчали
та мед гірчив і пахнув полянами,
іржав тривожно в стайні коник чалий...
І все було не з кимось там, а з нами.
Нові часи – смутні чи, може, грізні –
до кого ближче вже й не знаю, Отче.
Навчатися літати, мабуть, пізно,
а гавкати не вмію і не хочу.

*15.02.2010. Двічі все починалося з Холодного яру.
Бог любить Трійцю*

* * *

Прокидано стежки у хуртовину,
і сиві змії чинять переляк,
і ні на кого скинути провину,
і вийти з хуртовини хтозна-як.
Обабіч стіни снігові до неба,
позаду слід миттєво пропада,
і висне зверху сутінь полуднева,
і необачна вистига хода.

Змагає втома гірше, як в постелі...
Повіки сон змика поворітьма.
І ти блукаєш поглядом по стелі,
а чи по небу, де зірок нема...
Бігборди посміхаються родинно,
їм крізь сніги найкраще видно вас.

Та чую: вперто проситься годинник,
аби перевели на літній час.

29.03.2010. А вчора була Вербна неділя

* * *

В наївнім по-дитячому питанні,
чи слон літає, пошукаймо суть,
авжеж якщо вже мрійники останні
надію в буйних головах несуть.
З кісток і м'язів – певна річ, не з вати –
проблему з крильми не розв'яже він...
Воно таки, звичайно, важкуватий,
хоча коли отримає розгін...

Не москалі, тим паче не юдеї,
дядьки місцеві, вчені (ім'ярек)
купились необачно на ідеї,
здійманню в небо креслили проект.
І поглядали в небо...

І дитя

аби уздріти, продовбало шпарку...
Слона ж не годували до пуття,
і він помер в столичнім зоопарку.

29.04.2010. Зовсім нещодавно, у віці 40 років

* * *

Місяць сховався – видно, мармизу голить,
сам наслухаючи знехотя собачі вісті...
В темряві дрібно хрестяться матіоли,
з них мене вигукує мобільник в місті...
Вже чомусь зірок не кортить рахувати,
та воно, якщо чесно сказати, й ні з ким...
Тішусь: українізуються хорвати –
певно, щоб не так було падати низько.
Час якраз настає: скаржитись годі.
Фільм згадався про рабиню Ізауру.
Дякуй президентові, богу й погоді,
що для всіх не страшний майдан динозаврів.
Воду б носити для поливання квітів.
Матіоли як пахнуть, хай чує місяць.
Так тісно стало чомусь на білім світі –
важко знайти без неукраїни місця.

10-11.06.2010. Козача Лопань

* * *

Рожеві мальви, або просто рожі,
ти поливав – то маєш цвіт сповна...
Із радістю твоєю дуже схожі –
такі ж короткочасні, як вона.
На стеблах, наче гудзики, насіння –
наступної весни у ґрунт клади.
Дарма сорока, флюгером на сінях,
кепкує з тебе на усі лади.
А місяць озивається в цеберці,
на тебе на сумного погляда,
щоб в душу ти собі не сипав перцю,
допоки є в колодязі вода.

20.06.2010. Козача Лопань

* * *

Обезвожділи майдани,
обандитились палати...
Чортом, а чи Богом дано –
яничари та пілати...

Марно їм чинити опір
у болоті чи в оазі,
говорити про європи,
не дорісши і до азій.

А до завтра далеченько,
та не близько вже й до себе.
В Лету канули Шевченка,
шлють анафеми Мазепі.

Душ не зігрівають свити,
в ожеледицю всі ниці...
Залишається дивитись
свято птаства в годівниці.

20.12.2010

* * *

Якби була в нас мова солов'їна,
то ми б жили, напевно, у гіллі,
де в музиці кожнісінька пір'їна

між зелені на пташечці малій.

Аби до клітки й – на пташиний ринок,
нас пантрував би хитрий птахолов,
таку йому написано доктрину,
допоки вражий слід не прохолов.

І ми були б екзотами в світлицях
та в спальні хвойди, чий коханець – бос,
для подиву на звироднілих лицах,
чому співати ми не беремось.

Й нас виганяли б у розкриті вікна,
подалі, в ірій, у чужі краї,
і зичили не повертатись вік нам
у солов'їні весняні гаї...

Та не птахи ми, хоч до ґрат відраза,
й людська в нас мова і слова свої.
Прислухайсь, птахолове, в кожному фразу
вертають, як у гнізда, солов'ї .

27.12.2010

* * *

Уранці на снігу здебільшого пташині
сліди, що привели у рік новий і день.
Спинилися воли у теплій конюшині –
прадавній світ загув... Чи в прірву загуде!
Зелені сосняки лежать уздовж проспекту:
рубали про запас – оскільки не своє...
Небесний Волопас націлював свій вектор,
звичайно, навкидьки. Волам, яких не є...
Ми – не воли, авжеж, хоча й не вольні люди.
Чого бракує нам, не знаємо самі:
чи квітів і вина посеред крові й люті,
чи воєн і пожеж якраз о цій зимі...

Бомжиха до бомжа озветься з-під гірлянди,
ялинка ж і для них – сирітський, але рай,
стирається межа, біда – бунтують гланди.
Без простирадл лляних – «стій, милий, не вмирай!»
Уранці на снігу розпочинає птаство
і рік, і день новий – так легше, із крильми...
Не гнімось у дугу, по чистім-чистім насту
майбутньої трави вчуваймо запах ми.
В під'їзді гаркне ліфт, хтось рушить з нього кроком –

веде хвостатий друг – тримаєш, то паси.
Не опускаю рук... От тільки б ненароком
цей рік він мимохить не перевів на пси.

*1.01.2011. По новорічних вітаннях, шуканні меду,
лікуванні – та ні ж бо, не компресом на все тіло...*

* * *

Та годі про ацтеків і про майя,
до них далеко, наче до святих...
Дві дивовижі у дитинстві мав я,
не в'їхати туди і не ввійти.
Ні кіт учений, ні хоробрий витязь
мою уяву не бентежив, ні.
Крізь скло у сажі бігли ми дивитись,
як сонце перетворить день на ніч.
На вигоні ридала тітка Векла,
що неодмінно буде ще війна.
Лиш сутінки, але ж іще не смеркло,
гадали ми, даремно так вона.
На горбиках в садах хрестів облога,
на них між дат – однакові тире.
В селі, казали, вкрадено малого,
а ми раділи: з голоду не вмре.
Цигани – дивовижа моя друга:
кибитки, коні, уночі вогонь.
Назустріч їм збиралась вся округа,
у кого вкрати не було чого.
Намиста в молодих з монет, коралів
і так хотілось до сльози в очу,
аби й мене хоч раз цигани вкрали,
я працюватий, ділом відплачу.
Не додалося дивовиж по тому,
звичайні дні за обмалі подій:
чи скло у сажі хтось забрав додому
й ні в кого не лишилось більш тоді.
А сонячні затемнення частіші,
й не для рятунку продають малих...
Я не чекаю, аби хтось утішив,
втішаю сам, як інші не змогли.
Благбаз. Цигани. Хтось дає пораду.
У карти сонце зазира згори.
Так сумно, що тепер уже й не вкрадуть...
Навіщо їм і сивий, і старий!

3.01.2011

* * *

Я народивсь в непевному кублі,
де ходить півсела з розкритим ротом,
отож гріхів, як у собаки бліх,
і на підході ще – отам, за рогом...
Я жив і ріс в оселі кріпаків
безпаспортних, зате із трудоднями,
чув молитви все більш «за упокій»,
а «за здоров'я» – мов язик однявся.
В шкільній бібліотеці стільки шаф! –
Книгарень брати ні з чим нам на приступ –
«Блоху англійську підкував Лівша...»
А жаль, була завзята танцюристка.
Читали казку, і не тільки цю,
під патефон сусідський поміж вальсів.
Дід одрукий мовив: «Ти танцюй,
та підкувати зроду не давайся!»
Хоч фільм знімай, а хоч роман пиши –
не здужа перший і не вмістить другий –
мій батько, не лівша, чобіт нашив,
що в них одтанцювало півокруги.
Немає діда, патефон замовк,
по вигону гасає пес вухатий,
в прихатнику іржавіє замок –
все, що лишилось од тієї хати.
Тепер є час подумати над чимсь,
жар на совок згорнувши з піддувала.
Я танцювати так і не навчивсь,
та все боявся, щоб не підкували.
Й коли відром з колодязя ношу
водицю в ночви – поливати треба, –
то не блоху жалію, а Лівшу –
такий уже невдаха і невклеба!..

4-5.01.2011

* * *

У завіконні чорно-білім
все горобина ще горить
і пес бродячий не при ділі,
задерши пащу догори.
В снігу загрузне, лапу звільнить,
хвостом сліди позаміта,
колись би в нього був недільник,
а нині – просто самота.

Погавка на пташок знічев'я,
а десь господар був чи є...
Ім'я забув, але ж пес – чемний,
прибіг би і на будь-чисте...
Однак ніхто його не кличе,
у завіконні сніг німий.
Господар, певно, – в свято ж личить –
різдвяні слухає псалми...

9.01.2011

* * *

В пришестья друге вірити – не річ,
коли не знаєш до пуття, чийого...
Осанни згуки в тисячі наріч
чи жаль до тих, які не мають бога.
Одначе залишається вертеп –
піп, муедзин, шаман, якщо не ребе,
пустеля, тундра та розлогий степ...
В пришестья вірю до самого себе.

19.10.2011

* * *

В морози білим став асфальт,
вивіюють вітри скажені
тепло із-під шапок і пальт
так само, як базар з кишені
вивітрює усе підряд,
та, як в попа, немає здачі...
Топтати вам ще довго ряст –
кишені зашивайте, значить.

Ночами ніби хтось гука:
то засміється, то заплаче –
відлуння скаче по шибках,
вітри – дурисвіти одначе.
Пересідатися пора
морозам, до озимих ласим...
Не довіряймося ж вітрам,
щоб душ не вивіяли часом.

11.02.2012

* * *

З роками
поступово перетворюєшся
на виїдене яйце,
якого щось не варте.

А з нього ж могло вилупитися пташеня
і витьохкувати в зеленому травні
на радість закоханим.
Який жаль!

Та що коли б на світ з'явився зелений крокодил,
аби глитати когось,
обливаючись горючими слізьми!
Хоч якась утіха, що так не сталося...

27.04.2012

* * *

У день – не знаю, у який, –
спинюся, вийшовши із хати, –
літають в зграї ластівки,
а чи навчаються літати.
А може, впало це гніздо
з-під стріхи, а чи то з-під даху
і треба відновити до
якоїсь пам'ятної дати.
Звичайний шарварок щодня –
і у безкрилих, і в крилатих,
які по клопотах рідня, –
так само в гніздах, як і в хатах.

15.08.2012. Березівка Борисівського р-ну
Белгородської області РФ

* * *

Тільки двічі живемо.
Леонід Кисельов

Не вберегтись паперу від пера,
від Шлімана не захватись Трої,
а дощ пилюку з літа відпира,
а вітер голос на мінор настроїв.
На білім світі вистача журби,
вона згодиться ще й на світі тому,
з верби собі сопілочку зроби,

хай забира твою осінню втому.
Чи глупа ніч, плитка, немов ріка,
утямить, що ти за життя накоїв?..
Як в морі, твоя крапелька гірка,
лишиться в світі пам'яті людської.

29.09.2012

* * *

Минає свято, невблаганно, звично...
І врешті так полегшено зітхнеш,
що ти до нього був, немов дотична,
що дотик цей – всього бокалів креш...

І знов увесь у клопотах, як завше,
та ввечері, утомлений і злий,
в під'їзд холодний спересердя зайдеш,
здивований, як ноги донесли.

І коли сон здолає непокору,
утішено всміхнешся, мов дитя, –
наступне свято так іще нескоро...
А скільки, люди, отого життя!

26.01.2013. ХАБО. Вул. Світла, 41

3 TAPACOM XTO?

Блукає тиша, в неї нечутний крок,
та чує заєць – на те він і є вухатий.
Так біло скрикне лілія між латать.
Ставок дрімає, а місяць у нім холоне.
Дивлюсь, як риби понад греблю летять.
Якби ж то знали, що в морі вода солона!

13-14.06.2003

* * *

Дивитись, як осінній дощ іде,
хвилюючись, у вересні по площі
і в літніх барвах прапори полоще...
Чи хтось питає: «Де ти, де ти, де?»

В бігах щоденних падаючи з ніг,
так важко віднайти себе самого...
То часу обмаль, то немає змоги,
аби по-людськи хтось озватись міг.

Неголосно, ледь чутно з далини,
не сердячись, не беручи на кпини...
Хоч вкотре пішим дощ батожить спини,
дослухаюся врешті до луни.

Той голос – він до мене. На льоту
чи на бігу. Я знаю, чий то голос.
Всімхнись обличчям заздрісним навколо
і прокричу, щоб чули всі: «Я – тут!»

9.09.2006. Харків

* * *

Кладки... Кладки... Через колишні ріки...
З учора в завтра... З нині у завжди.
Не поспішай. Хіба ж ми недоріки!
Зажду тебе. А ти мене зажди.

Обабіч трави, спалені дерева.
Русло забуте. Берег чи причал.
Там – чужина. А з нами кривда кривна.
Якщо хто чув, то, може, хто й кричав.

У чайках, що надгробками вздовж русел.
Оплакати. Нема на всіх снаги.

З криниці п'ють. Чуби вмочають русі.
А їх уже потято. До ноги.

Гриби у лісі заячі. Не рідкість.
Щось заяче у душі – не з води.
Кладки... Кладки... Через колишні ріки...
З учора в завтра... З нині у завжди...

*17.09.2006. Мохнач – 2.10.2006. Нюрнберг.
Чи опівночі, чи, може, й потому*

* * *

Глибокі села в приспаних полях.
Осінній бовваніє *хтось* на белебні,
і сторожко розмотується шлях,
немовби зверху звідкись йому звелено.

Обабіч нього вохра в золотім
пливе собі, туманами цілована...
Унадитись не час іще сльоті,
однаково устигне ж бо в село вона,
у кожне, у кожнісіньке, в усі...
Дощами перекреслити їх спробує,
а світ навкруг осі, навкруг осі.
А *той* усе стоїть, немов пороблено.

Вітрисько зозла сіпає хвіртки,
з гілок од нього повтікали груші.
Туди звертати шляху не з руки,
і місяць вийде в ніч, неговіркий,
дивитися, як *той* стоїть незрушно.

30.09.2006

* * *

Народ – не той, що в мітлах і кочергах,
а зовсім інший – з крісел і трибун...
В день березневий до Тараса черга –
кортить сказати: велелюбний бум.
Ну, хай би там який-небудь учитель
чи хлібороб з далекого села...
Так пре володар першим нарочито,
за посмішку сховавши жало зла.
Мовляв, дивись, голото під'яремна,
яка вона пошана і любов –

вінки в стрічках і квітів оберемки –
такій пошані сам позаздрить Бог.
Дивлюсь: вирує цей вертеп квітчастий –
повз жебрака спішать, бо вже пора –
вклоняються, мов хочуть щось украсти,
кладуть вінок, неначе хабара.
Та шезнуть, знаючи, що вдався відкуп, –
гріши тепер од пекла до небес.
Й на їхню шану пес поставить мітку.
З Тарасом хто?.. Жебрак та я. Та пес...

9.03.2008

* * *

«Тойота» їде за дівчиськом слідом.
Дівчисько знає, що «Тойота» їде.

Сидить в «Тойоті» той, хто має владу.
Дівчисько владі б не скоритись раде.

Та шкірить зуби, в ніч глибоку, в долю.
Дверцята відчиняються поволі...

Кермо в руках у стерва чи у мавра.
І шлях – авжеж, до а до Центавра.

12-13.03.2008

* * *

Дім не з потреби, а з можливості
на Чернишевській.
А шлях – не те, що стежка звивиста
жебрацтва й шевства.
Таке зверзеш, надвечір зморений,
мов нетутешній –
іще завізно чорних воронів –
забути де ж тут!
Дрижіть, асфальти і черноземи, –
там стільки вікон,
мов з вулиці всії позносили
чи бозна-звідки.
Хай доходяги пишуть спогади
у віршах, в прозі –
наган у Фелікса напихваті,
стоїть на розі.

Глухі катівні й темні камери
в оренду здано,
облиште запитання каверзні,
не руште давність.
Так втомлювалися від розстрілів,
аж пам'ять стерлась.
І від народів тільки розчерки –
папір все стерпить.
Вживати б під чарчину кілечку
засолів пряних,
не нарікаючи ніскілечки
на когось прямо.
Вирують сейшени і саміти –
по вуха бренду!
Щоб я не стерся вам із пам'яті,
беріть в оренду.

17.03.2008. Харків

* * *

У місті Змія люди і пташки.
Це так незвично – люди в місті Змія?
І лютий подих їх з землі не зв'яв,
й не скаржаться на те, що день тяжкий.
Серед майдану їх на рівні пліч
простягнувши руку, у минуле кличе
простий, як правда, бронзовий Ілліч
з цілком пристойним бронзовим обличчям.
Навколо нього скосять бур'яни,
пляшки з-під пива визбирає бабця.
Та видворити – боже борони! –
найліпше місце юним «відрубаться»...
А той заміс, напевно, ще не вкис
і не готове тісто, щоб героїв
ліпити, не в етап на Соловки,
не в покидьки імперії старої.
Тікає день за Змієві вали,
лякає давнім натяком Провалля.
Пташки ж вечірню пісню завели,
дарма що захід небеса кривавлять.
Бува, що вимкнуть світло – не втаю.
Тоді сказати точно не зумію,
кому ж це в бронзі шану віддаю –
людині, жебраку?.. А може, Змію?

31.07.2008. Зміїв – Харків

* * *

На танках – миротворці,
брати – при кулеметах.
Хто старший, хто молодший –
вирішує метал...
Жбурляють бомби з форсом –
голінність ос до меду
у біцепсах молодчик
на вуса намотав.

Бо є наказ і – крапка...
І байдуже, що потім
чи милиці, чи цвинтар, –
«двуглавий» на чолі.
Це краще, аніж красти,
атож з кривавим потом
з'ясуєш: ти – не гвинтик,
збагнеш: ти – пуп землі.

У небесах і в горах
ніде **не не**має впину.
Коли голодні звірі,
закон диктує ліс...
В повітрі сажа й порох,
наказ штовхає в спину.
«Москва сльозам не вірить!»
Хтось доведе ж до сліз...

*19.08.2008. Російські танки в Горі,
за 40 км од грузинської столиці*

* * *

Вітчизну приватизували:
і гай, і поле, і ріку...
Але комусь цього замало –
ще в небі зіроньку б яку,
ніч полинову чи полинну,
у казці батькові слова!
Приватизовано й калину –
її Ротару доспіва...

Зробилися тісними *лапті*,
невтомно вигадка гаса –
на Місяці для курви б клаптик
і там би будочку для пса!..

Ростуть «Макдоналд'си» та «Біллі»
немов бур'ян, а чи трава,
стають героями дебіли...
Приватизація трива!

На шлях збираюся тікати –
що той татарин, а чи лях!..
І протяг вивіває з хати –
ще ж, може, не продався шлях...
Душа у ярмарковім тиглі
мені на лихо чи біду.
А що як і мене вже встигли –
й приватизований іду!

5.01.2009

* * *

Скінчилися святки.
Були свічки та мощі.
Та що ми про сумне, і про святе хоча!..
Палаців крижаних наставлено на площі, –
будь вдячний,
можновладець вруча тобі ключа.

Палацам крижаним одлига не пробачить
оцю їх тимчасову, а все ж таки пиху...
Там башта оплила, там грати необачно
на сонце задивились – сміялось на даху.

Сміялися і ми...
Невже ж усі – роззяви? –
були б між нас тямущі, помітити змогли б:
в той час, коли ми тут гуртом ловили гави,
палаці можновладця землі вrostали в глиб.

20.01.2009. Харків. Майдан Свободи

* * *

Московські письмена. Сибір неісходимий.
(В імперських болотах і душі, й сивий бог.)
Спада з очей мана. Розвіюється димом.
Озветься з хащі птах. При головах при двох.

Боїться сам себе. Навколишніх лякає.
(З украдених ікон користі не бува.)
Од себе не гребе. Не Авель і не Каїн.

У хижих свій закон, помножений на два.

Танцює скоморох. На місці лобнім всує.
(Дзвіночки битим склом. Не треба дум лихих.)
Гримить чавунний крок. І посмішка пасує.
Аж щелепи звело. Авжеж, що від пихи.

Мішають баланду. Водиця на копистці.
Який ти «старший брат», така тобі й ціна.
Брехати до пуття навчилися літописці.
Регоче німчура з казок Карамзіна.

22.03.2009. Харків

* * *

Червоні терористи сховалися в архівах,
до них не доступитись ні вдень, ані вночі.
На Ленінським проспекті дерева без верхівок.
На кого нарікати, під ними ідучи?..
І згадувати мав би хтось про завіт про ветхий,
і зірку залишати на лобі та в душі...
Бензопилі не треба ні струму, ні розетки –
про це й бриндуші знають, у лісі не чужі.

На Ленінським проспекті знамена синьо-жовті,
аби голоті кпити: бач, вийшло по її.
Коли ж од ейфорії ти вчасно не оговтався,
вважай: з усіх екранів співають солов'ї,
їх мову переймають затяті яничари,
крокують на майдани, де бронзова рука
у світлому минулім гостинно зустрічає
і націоналіста, і куркуля, й зекá...

У пеклі «Капіталом» розпалюють багаття,
на тих, хто хоче знати, в раю чатує змії...
Ви прагнули спасіння, а маєте безхаття.
В землі обітованій? Та ні, в землі своїй.
Дерева без верхівок – не безголовим лихо.
Лафа усім, як пастир – добрячий та плохий.
На Ленінським проспекті в Різдвяній церкві тихо.
Які там терористи відмолюють гріхи?

29.04.2009. За два дні до Першотравня

* * *

Весна в бік літа аніруш –
немов зима триває.
Та прилітав учора хрущ,
утікши од трамвая
чи випавши із «Кобзаря»,
де матері та дочки...
Сім'я всміхалась і зоря,
за четверговий дощик.
Я прислухавсь до солов'я,
що не хотів співати,
в плугатарі просився я
і повертавсь до хати.
І десь за північ, уві сні,
спішив назустріч дневі,
в яким, неначе перший сніг, –
отой садок вишневий.

1.05.2009

* * *

Кота ганяла згряя псів
і так завзято,
та він утік, у вітті сів,
ніяк не взяти.

Пси чемно гавкали, немов
питали: «Де ви?»
Один давно б уже замовк,
а тут же дев'ять...

Гуртом в гонитву веселіш,
а надто – в гавкіт.
У місті ж ніби, не в селі ж –
тож вища ставка.

Авжеж, старалися усі
до самознищень,
бо їх таки не п'ять, не сім,
а він – все ж вище...

А раптом ще й літати втне,
на псів не зважить,
то хто ж його наздожене –
насіння враже!

Кого жаліти: псів, ката
чи, може, кішку?

Коли над світом темнота,
блукаю пішки.

*12.11.2009. Харків. Олексіївка.
Мряка*

* * *

Слушно радять щось придбати за готівку,
поки з вас не посміявсь жорстоко час, –
позавчора ж ви хотіли щедру дівку,
післязавтра дівка буде не для вас.
Тож облиште ліпше вигадки дитячі,
бо тоді вже нерухомості хана,
і придбайте неодмінно за остачу
те, що здатне вам оддячити сповна, –
може, біле або чорне чи блакитне
із запасом кілометрів і годин,
аби навіть воріженькам стало видно,
що ви справді на цім світі за один!..
В кожному жарті – є, звичайно, частка жарту...
Певно ж, ви вже відіграли у квача,
отже, щось, крім унітаза, мати варто,
незалежно, чи готівки вистача.
На балконі б – хоч, скажімо, спів пташиний...
Стоїте ж, немовби груша Кайдаша, –
унизу, уздовж проспекту, все машини
тільки де-не-де майне жива душа.

15.11.2009. Харків. Олексіївка. Майже опівночі

* * *

Янгол при білих крилах, благопристойні лики,
тихе усе, покірне, чесне та боязке,
а над вселенським скопом дух проліта великий,
вище голів і тюрем, райдуг і диких скель.
Свічка надійно світить, справдішнім капле воском,
в «граматках» – за здоров'я, більше – за упокій,
віє між стін чужинським, як в давнину, заморським,
лиш вітчизняний старець руку лизнув, якій
у майонезну банку влучити удалося
дріб'язком од зарплати, а чи від хабара...
Дух те, звичайно, бачив; криласним суголосям
сутінки враз осяяв, мовби ясна зоря.

Сутінки ж залишались далі від стін в іконах,

електорат од пастви хтось, мабуть, одрізня.
Хочеться бути духом вище голів до скону,
у давнину півцарства віддано б за коня...
В залі без канделябрів я забуваю день той
де замість райдуг тюрми, зважте, але без ґрат .
Мовби лизнув хтось руку, дяка від президента.
Ліпшому з «любих друзів»? Старець тепер, що брат!
Протяг по сходах свідком: криласу щось не чути.
Глянув на власну руку – начебто, не така...
Сумно: гаранта очі у сподіванні чуда.
Де ж майонезна банка? Кинув би п'ятака...

30-31.12.2009. Покровський храм – УКЦ «Юність».
2.21. Виходить, було вже вчора

* * *

Вождів жалій, що мучилися надхою,
у рік переворотів, час застіль,
а спів під прапорами тих, що надголодь,
екрани роздаровують звідтіль...
Гранітом завантажено та бронзою
і вигони й майдани – все вожді,
пилюка з них гуля моїми бронхами,
і вашими гулятиме, заждіть...

Буває, все життя ми Бога просимо;
про що, Він знає без прохання теж...
Та й сильна ж справедливість заднім розумом –
нам байдуже, радіємо без меж:
більшовиків назвали винуватими
в «соціалізмі із людським лицем».

А хто ж усіх невинних називатиме,
відправлених за Стікс із вітерцем?

*13-20.01.2010. Й. Сталіна, В. Молотова, П. Постишева,
Л. Кагановича, С. Косіора, В. Чубаря, М. Хатаєвича
визнано винними в організації голодомору 1932-1933 рр. в Україні*

* * *

Гризня собак аж на даху держави.
І як вони туди змогли дістатись?
В господаря-нетяги дах іржавий –
причиною чи лінощі,
чи статок...
Зірвались з ланцюга – аж шерсті клоччя,

як павутина бабиного літа...
А що ж господар?
Бідкатись охочий
та ще усіх покривджених жаліти.
Аж надто
ворогами називати
колишніх друзів і близьких сусідів.
Буває, танцюристу на заваді
неприбране у курнику із сідал...
Світлицю мав,
та зирить із сараю.
Однаково вже: гетьман, цар чи дуче...
І жаль того, чия держава скраю.
Собак і даху жаль.
Державу – дужче.

*8-13.02.2010. Оклигуючи від «прозорих,
демократичних» виборів президента*

* * *

Їхав, їхав козак містом –
Під копитом камінь тріснув...
З пісні

Мозолі дrevком не натри
попід зірками!..
А синьо-жовтий майорить
отам, де камінь...

У зизооких як більмо
повстанська ватра,
тож, як жили, і живемо
у світлім завтра.

А кпили з голих королів,
так нате зéка.
І ходить ворон по ріллі,
де мав – лелека.

Хтось коням пута знов ладна,
у бунт – копита.
Невже ж то чаша не до дна
іще допита!

Давно вже плачуть Соловки
за солов'ями.
А буржуїв нам не з руки

до 'дної ями.

Хоч совість чиста, мов кришталь,
закон зі сталі,
царицю пруть на п'єдестал,
за нею – Сталін...

І тисне бронзою згори
і нині й прісно...
Ще синьо-жовтий майорить,
хоч камінь тріснув.

19.04.2010

* * *

Лягаймо під москву і звімось підмосков'ям,
правічного ярма забулись мозолі...
А то вже про запас зженуть на нас оскому,
дарма що всі словечка і тихі і незлі.

Завзяття у крові з татарського чамбулу,
прагматика варязька, тому і хазяї...
А ми здавен майстри націлювати дула
у душі не ворожі, здебільшого в свої.

З покірності взяли давно високі бали,
в церквах волом бутить усерасейський бас,
і ярма ніби вже на дрова порубали,
на покуті ж іще – занози про запас...

*29.04.2010. Згадуючи харківські гостини
газових «братів» із півночі*

* * *

Влучати у спікера яйцями заважали парасолі...
З телеекрана

До фруктів од яйця тривав обід у римлян,
і братися до справ надходила пора.
Це потім вже слова дошукували в риму,
коли пеан хвали звучав із-під пера...
Парламентські діла...
Вподібнюються тризні.
Не в римлян. Це у нас.
Вівторок – день легкий.

Навивпередки мчать придатися вітчизні.
Ви думали: своїй?

Які ж бо диваки!

Під лопухом – лайно, під парасолем – спікер...
*Ab ovo** почали, а що ж бо на десерт!
Переморгає хай, якщо кортить опіки
однаково кому, здобути б – над усе.
Топтати прапори добряче нас навчали,
«Не встанемо!» – ревли. –

Вже якось і тепер...

І коні – не в галоп: то підтюпцем, то чвалом...
А що на образах?

Чи Бог, чи Люципер?

Спіши подати звук – та звісна річ, що згоди –
на що – ніхто не зна...

Лиш вила по воді...

Нам на вождів щастить щурячої породи,
а чи шурам, що ми їх ладимо в вожді...
Хоч пики поб'ємо!..

Свої, а не ворожі...

Бояться хай чужі – ті, з ким ми не в ладах.
Єдиним вартовим лиш прапор на сторожі...
А фрукти восени дозріють у садах...

2.05.2010

**Ab ovo usque ad mala* (лат.) – Від яйця до фруктів
(обід починався зазвичай із яєць, а закінчувався фруктами),
тобто від початку до кінця.

* * *

Сякі-такі особини із бюстами й сідницями
по коридорах шастають, ще й усміх на вустах,
не пнутись у високе їм, не бути надто нищими –
на ніч, на день або й на вік оце чийсь синій птах...
Хоч як виконуй приписи, хоч як в накази вчитуйся,
не вдовольниш ретельністю службовців, що вгорі,
тут ліпше позу вибрати і вчасно приловчитися –
не перебили б акції із боєм дзигарі.
А далі тупцям ніжками, авжеж поки що подумки,
де крісла в кабінетиках вакантні, та не вам, –
щоб по спіралі сходинки, у місці вдалім родимки...
І там, дивись, на дверях вже – табличечка нова.
А вам кортить постукати, а ви лишились снобами, –
таж бюсти із сідницями...

Напевно, невтямки,
там не оті, що шастали, сякі-такі особини –

нової незалежності нові будівники.

28.12.2010. Після довгоочікуваної зустрічі з директором департаменту культури та туризму міськвиконкому

* * *

Повчали мене гоги і магоги,
як маю розуміти я культуру,
терпіння не лишалося нітрохи,
то одного я все-таки потури
туди, де буйно квітла їхня школа,
де сифілітик в бронзі й досі кликав
у світле вчора в сяйві ялинковім,
хоча йому ніхто не зичив лиха.
І дух шашличний вився над майданом,
і з «чортового колеса» так зручно
було б відчути всесвіту гойдання
і вздріти витвори вождєвих учнів:
матрешок череватих при надії
з обличчями зразочків зарубіжних
і самовар, що безвідмовно діяв
на користь і Христа, і Будди, й Крішни.
Апофеозом дерев'яні зруби
концтабірних двох веж, напевно, натяк –
про світле вчора тут питання руба.
Ви сподівались, вірили? Так нате!..
Тримала малюка за руку мати,
той пхати пальця силкувавсь до рота...
Я раптом вартового з автоматом
на вежі вздрів понад колючим дротом...

29-30.12.2010

* * *

Про дитинство, хлопчику, питаєш ти,
хочеш, аби скарживсь, я ж замовк:
не зумію про велике таїнство
слів зібрати від своїх думок.
Статус «внука ворога народу» я
записав тоді собі в актив.
Це тепер вважаю нагородою,
хоч не знаю, як вважаєш ти.
На причілку ясен поряд з берестом,
хлипа хвіртка в несвоім дворі,
клаптик сіна з-під полоззя березнем

по дорозі до чужих воріт...
Скибка хліба житнього з олією,
палець з рукавички вигляда,
час канікул, наперед леліяних, –
вдень зі снігу робиться вода.
Вирушати нам в далеке плавання –
тож у дії лиш морський закон...
Скільки пруття нам об спину зламано,
скільки висихалось під замком,
як нам відчайдушно щедрувалося!
Пси в дворах були іще не злі.
А батькам вчувалося у галасі
світле завтра у моїм селі.
Всякому дитинству казку писано –
у моїм Телесик із гусьми,
із акацій жовтих славні пищики.
А було, між добрими людьми,
і страшним, немов на полі мінному,
і крихким, як у морози скло,
бідним, і голодним, і осміяним –
тільки нещасливим не було!

4-5.01.2011

* * *

Ікла гостро епохи на нас вискаляли,
споконвіку лякали чужинцями нас –
а жилось під татарами та москалями,
насувалась щоразу знадвору війна.
І повірилось врешті – та наче ж одбили
всі навали й нападник поліг до ноги,
та коли заросли бур'янами могили,
поміж нас в рідній хаті знайшлись вороги.

І здається мені, що я вже не людина,
а скоріше собака, чи риба, чи птах –
і страшною надходить наступна година:
розбирають і стіни, і стелю, і дах...
Тож лишається бігти, пливти чи летіти,
оминути аби лиховісну орду.
Чи батьки без дітей, чи безбатченки діти –
ким же це написалось усім на роду!

Та лишаюсь на місці, втікати ж бо годі
й дорікати комусь за Вітчизну свою,
що її ж бо насправді – скажу при нагоді –
тільки клаптик землі, де незрушно стою.

14.08.2012. Березівка Борисівського р-ну
Белгородської області РФ

* * *

Од сонця бронзовію залюбки,
а промені то лагідні, то люті,
на березі, авжеж, не на безлюдді,
і мій тягар незайвий і легкий.

Згадаю взимку: хвиля говірка,
на щоглі вітер прапорець полоще...
І чую, як у бронзового з площі
вже змерзла вдаль простягнена рука.

4.09.2012. Коктебель.
«Примор'я». Корп. 2, к. 422

* * *

Вікнам у щоки холодно.
Р. Скиба

Плаче Тичина арфам,
струн уже в тих не є.
Повно в Карпатах афин,
десь там вікно моє.
Плакати в осінь личить,
даром що сумно це.
Харків шука обличчя,
а заодно і центр.
Вікна мої на захід,
вікна мої на схід –
погляди їм низати
не в Україну, від...
Вікна ковтає сутінь,
страху в душі нема,
арфи шукали суті –
кожна із них німа.

Я говорив би красно,
курям хіба на сміх!..
Жаль, що сокир, Тарасе,
не вистача на всіх.

9.09.2012. Харків

* * *

Лиш намети поміж наметами,
в гаслах – майже біблійний зміст,
все проплачено, все заметано,
для наперstkів немає місць.
Регіони – в суцільних звивинах,
рідномовні, облиште злість;
радикали, щоправда, з вилами
та при дамочці футболіст...
А на тлі всіх – коней зашорених –
непідкупний член ЦВК
погукати в щасливе вчора нас
дозволяє більшовикам.
Там оркестри у сурми гримнули –
для народу, не для юрби,
шелестять безробітні гривнями,
гречка сиплеться у торби.
І прем'єри ще не за ґратами,
і міністри не у СІЗО,
тож святкуй розгул демократії,
вибираючи менше з зол.
Але потім, коли з мандатами
в кабінети попре юрба,
обіцяй же, що не ридатимеш,
на бандитів гнучи горба.

30.09.2012. 00'35"

* * *

В бору карельським змок од крові мох –
воно й не дивно – ви хіба не знали,

являє символ Інтернацйоналу!..
Тут кулі – заповіти Ілліча –
усіх по-братськи на той світ відрядять,
лежали щоб плечем біля плеча,
як на параді мертвих, – ряд за рядом:
грузинський князь, єврейський адвокат,
і *ром баро**, і батько «Березоля» –
всім зробить ласку більшовицький кат,
чия ж бо влада, то того і воля...

Негода щó для бронзових фігур! –
усі майдани при колишніх татях,

вчить непорушний соловецький мур
з жовтневими річницями вітати.
Коли мільярди крадені – не гріх
й рушійна сила виборів – спецнази,
згадай карельську осінь на порі,
і сам собі усе-таки зізнайся:
це Жовтень повертається до нас,
з-під нього прапориться слід кривавий,
новий бенкет справляє Сатана.
У Сандармоху постріли тривають.

7.11.2012. Харків

* Ром баро (*циг.*) – поважний циган.

* * *

Гарвардський генетик Джордж Черч
в інтерв'ю німецькому журналу «Der Spiegel»
заявив про те, що наближається до створення
технології, яка дозволить клонувати неандертальця.

Інтернет

Відроджують неандертальця,
матусю ж треба йому,
хіба її висмокчеш з пальця! –
із тисячоліть блукальця,
історію звать саму.

Навчилися вже клонувати
підвиди гірських козлів,
і тут не потрібна мати,
й доречні сучасні дати,
і зайвих не треба слів...

Козла віродили із вуха,
а можна було б з хвоста,
не хоче хтось, тож хай не слуха,
ідея хоча й недолуга,
зате доступна й проста.

Нехай оживає минуле
в рогах, у інстинктах час,
і восторжествує заснуле,
бо вже його повернули...
А хто ж бо віродить нас?

22.01.2013

* * *

Над Україною небо чисте,
та полем бою майдан увесь –
бриголови «антифашисти»
під охороною МВС.
Чи так виходить, чи то вже звикли
то бетеери, а то спецназ,
як допомога швидка на виклик,
спішать од нас захищати нас.

І сльози литимуться з екрана,
таж Вітчизняна була війна...
А день – роз'ятрена мовби рана.
Бо не закінчилася вона.

26.05.2013. Згадуючи Європейський майдан

СПОКОИВКУ

* * *

Цілується білка із кимось у лісі,
два дядьки на озері пробують кригу —
і їм, як в дитинстві, не страшно ні крихти,
і страшно, неначе в дитинстві, їм, звісно.
Гукатимуть мами. Гей-гей, за літами.
Немов прислухаються. Може, і справді —
нечуване диво, нечувана радість —
гей-гей за літами гукатимуть мами!..
Як цих, що на лаві цілуються всоте,
їх перекривля доброзичлива білка.
І грають берези від гілки до гілки
березовим сміхом, березовим соком.
Немов прислухаються двоє на лаві —
а хто там у лісі, а хто там у щасті
гукає їх голосом, що не почався,
нечуване диво обом посилає?
Вкладається день рушниково під ноги —
і довшають тіні, коротшають миті —
березовим сміхом обличчя умиті
і, наче в дитинстві, не страшно їм знову.
І страшно, неначе в дитинстві, їм, звісно.
І я прокидаюсь, неначе від крику.
Два дядьки на озері пробують кригу.
Цілується білка із кимось у лісі.

16.03.1983

* * *

Од самотності ліків шукає душа,
поки стрінеться ще безнадійніш самотня,
й, наче груша невсохла з часів Кайдаша,
бовванітиме щось на межі від сьогодні.
І гукатиме в гості нарвати плодів,
й спокушатиме душі крислатою тінню —
ти ж спішив, ти ж шукав, ти ж нестерпно хотів
і здавалося раєм самотнє хотіння.
Є спокуса —
 плоди доторкнутися губ
із крислатої тіні обом вам би раді,
та страшніше самотності марево згуб,
видається зрідні звичайнісінькій зраді.
Сік тужавих плодів холодить, холодить.

І вже злиплися б губи...
З невосхлої груші
вітер-байда зриває останні плоди
і відносить в самотність збентежені душі.

8.11.1990

* * *

Шукаєш ровесників між молодих невтїшно.
Картають ровесниці: буцімто вибився з віку...
Скликає затято лохів маргінальний Крішна.
Черемха непрохано лізе до тебе у вікна.

Ти безнадійно відстав од прагматики ринку.
І мчать завзято крізь тебе на перехрестях мерси...
Збирачі металобрухту вже крастимуть ринви.
А дощі від прогнозів травневої ночі мерзнуть.

Добіга циферблатом годинникова стрілка.
Хтось накреслив спіраль – і од того йому, бач, тепло.
Ти читаєш, не вмючи, сам Райнера Рільке.
А ще ж і не думав про те, як діставатись пекла.

В записнику все більша телефонів колишніх.
На панахиди ходиш, немов ритуальний профі...
Кажуть, що цього року добре уродять вишні.
Кажуть – досі малюєш її незнайомий профіль.

3.05.2001

* * *

Під небом дощовим
цілуються ці двоє,
під небом дощовим
дивлюся я на них.
І впевнена вона,
що він-таки засвоїв
це вічне ремесло
й нема на нім вини
за споглядання тих,
що цілуватись будуть
біля того вікна
вже, певно, по мені.
Прости обох, прости
за потурання чуду

під небом дощовим
при тихому вікні.

*30.05.2006. Київ. Вокзал.
Утекли. Прошелестіли, як дощ*

* * *

Бува, людина – та й усе,
ані додати, ні відняти...
Такій, звичайно, не рідня ти,
бо що вона в собі несе!..
Сіренька і непоказна,
маленька тривіальна мишка:
жує собі сухарик нишком –
чи їй до квітів і вина?..

Подія станеться така,
що буря з тебе душу видме,
хтось, може, й кине п'ятака –
не з співчуття, а від огиди...

І вже коли й язик присох,
і в світі більш нема нікого,
почуєш, як устами Бога
покличе тихий голосок...
Слав погляд вище голови,
хоч був для неї ближчим брата
чи мужа... Квіти нащо рвати!..
Дивись у вічі їй, дивись.

6.01.2007. Харків. Святвечір

* * *

So wie ein Traum scheints zu beginnen,
und wie ein Schicksal gent es aus.

*R. M. Rilke**

Неначе буря налетіла:
і відчайдух в тобі ожив...
Свої епітети для тіла
жіночого не бережи.
А жінка що? Вона щаслива –
в словах і діях перегин, –
як річечка, в котрої злива
сховала раптом береги.

Ущухне буря, краплі кануть
у хвилі. Присмак лиш гіркий.
Ти знов самотній, наче камінь
на тихім березі ріки.
Та бачиш: сонце, і трава є,
і чисте плесо, мовби скло...
Хіба ж повірять, що – триває,
коли не знають, що – було.

24.01.2007. Харків

* Все починається, мов мрія,
й, мов доля, добіга кінця.
Р. М. Рільке

* * *

У неї – ніч, розхристана та боса.
У нього день не чує підошов.
Споглядачі тримати вміють позу,
цікавлячись: куди це він пішов.
І хлипа хвіртка, й перекотиполем
вона усе шука його сліди...
І місяць дума: втомлений і кволий
він там, де їх немає назавжди.

5.01.2008

* * *

Що є кохання, віриш в повінь...
До чого тут казки про рай!
Собі в дорогу хліба вкрай.
В енциклопедіях – курай.
Насправді ж – перекотиполе.

Плітки, мов зайчики вухаті,
прошелестять між зим і літ,
і вже по них схолонув слід.
І в стінах душно, й тане лід,
і затишку немає в хаті.

Вітри ж то, певно, мусять знати –
а хто ж іще!

Авжеж, вони, –
що ти у повені весни
навряд чи в чомусь завинив.

Як молодий.
І нежонатий.

7-8.03.2008

* * *

Переконує сніг: поспішити – даремно
з поцілунками дівці, з бруньками черемсі.

Хуртовина застука цвітіння зненацька...
Це хіба з чаклунами ще змалечку знаться –

загадати зуміти на сповні, на вщербі,
коли квітнути і цілуватись на черзі.

Бо інакше будь-хто при нагоді наврочить,
якщо не народився обачно в сорочці.

Не завжди ж бо вдається із миру по нитці.
Поспішити – біда...

Та ще гірше – спізниться.

20.03.2008

* * *

Я планіметрію рисую...
А де ж той дощ як із відра?..
Молитись не навчився всує,
в трикутник вписую квадрат.
У точці ліній двох перетин.
Черемха квола, та цвіте.
А жінка не верта з перетик.
Чи їй оддячити за те?..
Вже хмариться.

Земля – мов камінь.

І я зітхну: хоч так нехай.
Гукнув було, але змовкаю, –
бо лиш одлуння б'є нагай.
А дух ще ліпш за птиць літає,
займа щасливих молодиць,
щоб в час молебнів і літаній
юрба перебувала ниць...
Когось застерігає одуд.
Од жінки слово б хоч одне,
що більш ніколи не приходить,

отож ніколи й не мине.

1.05.2009

* * *

Відрізок дня у травні чималий,
та швидше промина за день зимовий.
Антен круги, опуки омели
в селі та в місті – наче символ змови.
Шкварчить на кухні, світиться екран,
полито квіти на тіснім балконі,
ти, мов школяр, який цигарку вкрав
і палить з рукава у завіконні.
Чогось чекаєш, знаючи проте:
лише казкам довіритися можна,
коли, мов репетиції смертей,
приходять сни солодкі та тривожні.

4.05.2009. Харків

* * *

Вона до тебе йде,
немов по спеці дощ.
Сховатись, тільки де –
за променем уздовж!..
Спокійно перетне,
ти з місця аніруш –
перед наступним днем,
який тебе довкруж.
Скажи що-небудь їй,
однаково тепер –
ти в себе в забутті,
із крилами без пер...

Вона – тобі рідня,
хоч ніби й не сестра.
Прийшла її пора –
не треба, не спиняй!

19.06.2009. Харків

* * *

Хіба ця любов уходить у серце того, хто чує,
від слів того, хто хвалить?

Ні! Люблячий запалює любов'ю й іншого.

Блаженний Августин. «Сповідь». Книга четверта, XIV

Осінь жінка – мить скороминуща –
лишити, втримати, затримати бодай,
наївність у закоханості сущих...
Однак надію, Господи, подай,
що, може, якось там воно попустить –
і погляд, що шукаєш ти в юрбі,
в твоїй душі таки зігріє пустку...
Нехай і так – здалося це тобі,
що ось вона, що жити цілу вічність
без присягань, – одначе ти повір
і поспішай дивитись їй у вічі,
аби втікав із пустки хижий звір.

Осінь жінка – мить непогамовна –
в житті осіннім спогад чи мана...
Осінь день, осіннім світлом повен,
життям скороминущим промина.

27.09.2009

* * *

Холодна осінь і сумна,
знадвору в шибку лобом впершись,
укотре хоче, як уперше,
зазнати розкошів сповна.
Аж розлягається луна –
сміється мовби інша з неї...
Я прислухаюсь до тієї,
а кажуть: істина одна.

Невже туман і падолист,
що навіть спогади не гріють,
а весняні зелені мрії
за журавлями подались?
Чи на безсонному шпилі
вітри багаття загасили –
і тільки попіл сивий-сивий
знадвору осіда на склі?

Гукають сутінки мої,
де сонце котиться по призьбі,
що в пісні має бути приспів:
– Й невже не чуєш? – солов'ї ...
Авжеж. І не сміюся, ні,

з цієї осені сумної,
що зглянулася наді мною
й озвалася давньою мені.

*23.11.2009. Харків. Спати пора.
Та вже, мабуть, і «пора перепорála»...*

* * *

Узяти б мені десь мудрих лекал,
я б долю креслив людську
по зорях, по хвилях, по дну дзеркал,
по річковім піску...

Коли не вдалося снігу лягти
у сутінки під Різдво,
я скарживсь укотре не згірш, як ти,
звісно, на нас на двох.

Було це торік чи, може, й раніш,
та сама пісня зими:
чи буде краще колись, аніж
там, де з тобою ми.

Випишує вітер орбіт штрихи
та сніг із дерев зніма –
немов позбувається днів лихих
там, де ще нас нема.

*8-9.12.2009. Олексіївське зимове
морозне безсніжжя*

* * *

Лишилися Біблія і Ти,
де днів німих безликий натовп...
Не втямив Ту, Тебе не встиг,
не зміг чи пожалів пізнати .
В одній – спасіння, в іншій – гріх,
в житті, як в рятувальнім крузі:
холодна хвиля б'є в поріг,
і сонце на вечірнім прюзі.
А далі що там? Темнота
при бездиханнім безгомінні,
і ти – не Ти, і та – не Та
у нескінченності незмінній
лиш імітує істин суть,
а ти на справжню тільки схожа.

Вітри в минуле віднесуть
і сподівання, й сумнів кожен...

Я все бреду без підшов
з-за Лопані чи з-за Дунаю.
А догукався б і знайшов,
та імені Твого не знаю.

*27.12.2009. Олексіївський рavelін
опісля передноворічного дощу*

* * *

Сніг падає в туман.
А той – вбирає сніг...
В густому самані солома літом диха.
На вигоні – зима.
І кетяги рясні
безлистих вже калин торка пташина стиха.

Свинцеві небеса.
Притулок самоти.
Світанки та світи. Й цей непрозорий простір.
Органи при басах.
Замовчаний мотив
народжується ще і марить повним зростом.

Є чорна туш дерев.
До літа креслить шлях.
Рілля, що той саман, густішає під весни.
Своє мороз бере.
Мов крізь густий друшляк,
впадає довгий день у вечір довжелезний.

12.01.2010

* * *

Будинок у туман вчорашнім днем зникає,
хтось в нім тебе шукав, а може, ще шукає.

І, знаючи, що він до ранку не розвіє
ні висновків твоїх, ні скривджену надію,

подати не спішиш ні знаку, ані звуку:
чи слухаєш себе, чи п'єш солодку муку

образ на шукача – цього ніхто не знає...
Будинок, і туман, й життя, мов ніч, минає.

12.01.2010

* * *

У вікнах день сховавсь. Не хоче утікати.
Напевно, і йому б лишитись, як мені
у кетягах калин, в приземкуватих хатах,
в побіленій давно (ще мамою) стіні.
Туман ковтає все: і кетяги, і кроки.
А тиша огорта, і темрява бере, –
і невблаганно так, і просто ненароком, –
сьогоднішній мій скрик, вчорашній скрип дерев.
Невже цей вирок є: в тумані жити вікнам –
не бачити стежок, ні відстаней, ні меж?..

Для любих крізь туман світитись, знаю, вік нам.
Хай світяться вони, як ми їм любі теж.

12.01.2010

* * *

Дівча непоказне в комп'ютерних анналах
шукає соломинку...

І, може, знайде жезл.

Добряче вас доба по колах поганяла,
навряд чи файл усе сумлінно збереже...
Це пасмо над чолом, ці пальчики задублі,
холодний квітень, бо

цвітуть в лісах терни,

співати солов'ям, не критися у дуплах.

В дівчати що в очах?

Не бійся, зазирни...

І пальчики зігрій пошерхлими вустами,
до пасма доторкнись без натяків дурних –
і каятись дарма за все це до нестями,
в очах два чоловічки, молитися б за них.
Отам, де терну цвіт,

отам, де ви обоє

й без жезла холод зник, обачно так скоривсь,
бо ти спішиш уже не братньою любов'ю
в непоказнім відкрити все більше дивних рис.

30.04.2010

* * *

В мене пахне волосся тобою –
ми про це здогадалися обоє...

Місяць в небі весельцем гребе –
впізнає і мене, і тебе.

Нам би не пробалакатись вдома,
нас би не розкусили знайомі.

У ставочку холодна вода,
а на березі ти – молода...

Пахнуть губи у тебе моїми,
а попереду, звісно, що зими...

За тобою журюсь при тобі,
а роки не спиняють свій біг.

Хай рятує хоч пекло чи спека,
поки глузд нас обох ще не спекавсь...

17-20.07.2010. Семенівка – Харків

* * *

До рівноваги Терезів
додати варто спрагу літа,
де пристрасть мусила звеліти
упокоритися грозі
та блискавкам, яких по дві
на грішну душу, вже осінню,
вода ще не замерзла в сінях,
стрічаєш спалахи з-під вій.

Хоча встигаєш крізь добу
себе утримати у тілі,
дізнаючись, чого хотілось
усупереч усім табу, –
чогось непроханого вже,
чогось незнаного відколи.
Та знаєш: як вогонь навколо,
не вберегтися від пожеж.

4.09.2010. Козача Лопань

* * *

Берег лівий, берег правий,
од мантачки сталь, як дзвін.
Косарі та скиртоправи
не чекають перемін.
Від стрічання до розлуки
кладку річечка трима,
Сонце, коси, трави, луки –
впину літові нема.
Пити, пити, пити, пити –
тільки ж ні, не на коня.
Стукнуть в сутінках копита –
хай ніхто нас не спиня.
Хтось додому, хтось у гості –
до тієї, що не спить.
В мене з нею сни урозтіч.
День – як вічність. Ніч – як мить.
Стану вкотре на причілку.
не хвилюйся, коню, цить!
Прив'яжу його за гілку,
в шибку гілка хить та хить...

2.01.2011

* * *

Ім'я б не згадувати всує,
чий лик і мертве впізнає.
А сніг скрипить чи голосує
за день, в яким гріхів не є

або не треба, кожне знає,
в житті своїм не мед лиш п'є.
І одне одному навзаєм
хоч голос в поміч подає.

А сніг... Звичайно, він розтане,
На щастя, може. На чиє?
Блукає погляд між хрестами.
Шукає Бога. Наче є...

Під куполами дух витає,
сніг на порозі витає...
І дуже довго не світає –
чи в неба світла не стає!

В снігах змовкає «алілуя»,
холодна тиша настає.
Вже уві сні тебе цілую.
Мов згадую ім'я твоє.

9.01.2011

* * *

Т. О.

Голоси обіймались у просторі січня,
розгортався той у всесвіт, а мить – в цілу вічність.
Намагався їх морок піймати в лещата,
в голосах теплоти не хотів, бач, прощати.
Сильні люблять слабких, а багаті – убогих,
і ні тим, ані іншим не треба обох їх...

Мов дві нитки вилися – червона і чорна.
В часу ж наготові безжалісні жорна.
Але десь там – відлуння в безмежній безодні,
і розходяться світлом сузір'я холодні,
й прокидаються душі безликих і нищих,
й сподівання цвіте на зневірених лицах...

У відлуннях сплітаються чорне й червоне –
мов над Шляхом Чумацьким малинові дзвони.
Не спішіть сумувати, встигайте радіти.
Може, то й не вони – вже онуки та діти...
Й виливався у музику зоряний галас,
як у просторі січня вони обіймались.

10.01.2011. Після дзвінка з теплим голосом

* * *

Сніг по дощі у квітневому дні –
дню весняному осінній зрідні.

Небу калюжі однак замалі...
Мокнуть бруньки на холоднім гіллі.

Погляд аби в самоті не заскнів,
проліски синьо мовчать на вікні.

16.04.2011. При Р. М. Рільке

* * *

Коханих двоє у ніч ожинну,
у стайні коник жує овес...
І кожне має свою пружину,
заводу стане на вік увесь.
Води бракує у спеку птиці.
Літає риба. Спитай, чому.
Цвіте все, родиться, нереститься.
І виростає, і йде в п'ятьму.
Водою мить у пісочок капа,
і про воскреслого в церкві стих,
і в стайні коник – старезна шкапа,
і для коханих ростуть хрести...
А милосердний і всемогутній
мовчить із мудрістю на лиці.
Скрипить пружина крізь сміх на кутні.
Цікаво: ключик в чийй руці?

6-7.06.2011. Підміська – Козача Лопань – Харків

* * *

При осені скраю –
не птахом у зграю –

листочки зачахлі
стуляю, мов кахлі.

Женусь за трамваєм –
і літо триває.

Розсиплеться лунко
твоїм поцілунком.

Чи подзвін, чи клекіт
далекі-далекі...

20.10.2011

* * *

Ти б погодився на підміну,
як до серця когось немає.
На безриб'ї й цього немало –
самота білий стяг підніме.

І діткнуться до тіла тіло,
щоб на ранок обом врізнобіч,
де грядуть дотикання знову,
хоч би серце як не хотіло.

Хтось гукає, щоб ти напроти.
Чи уперше, а чи востаннє.
Ти б озвався, так голос тана
й над тілами вселенський протяг.

12.02.2012

* * *

Нагальна страшенно потреба
послати їй листа із освідченням
Інтернетом,
так вона ж спить іще
після бурхливого вчорашнього городнього дня...

Занести б послання на пошту,
аби йшло рекомендованим,
не довіряючи скриньці,
так там іще зачинено буде
аж дві години.

Розтає туманом
нагальна страшенно потреба.
І ти сидиш
між двох незапалених вогнищ,
од яких димком тягне, мовби від згарища.

27.04.2012

* * *

У Срібному бору
шишок, що днів минулих,
а стежка до води
і тепла, і мультка.
Твоя й моя душа
укотре пригорнулись,
і тіл з учора протяг
уперше не ляка.

А сонце погляда

за обрій, як з амвона,
години, що шишки,
на голову летять.
Несправжня хоч
знайшлась
суничка, та червона.
Ти – жінка молода –
смієшся, мов дитя.

Червень, 2012

* * *

А чорнобривцям хочеться цвісти,
тож залюбки червоним роблять вечір...
А небо опускається на плечі
чи, може, прихилити хтось устиг.
Та не озвавсь, напевно, поспішав –
усі ми поспішаємо навіщось
і ремствуємо подумки на вічність,
коли за тілом не встига душа.
А я чекаю, що озвешся ти –
відлуння горошинкою до хати...
І так мені захочеться кохати,
як чорнобривцям червоно цвісти.

20.07.2012. Козача Лопань

* * *

Коли не вистачає дня,
аби до ночі доточити,
а вітер спрагу проганя
і замовкає нарочито,
вслухаючись у ритм зітхань
опісля дотиків гарячих...
А ти цих неслухів не гань
у просторі, де ворон кряче.
І їм не заздри. Не птахи...
А що злетіти захотіло
понад підлоги і дахи
безкриле та бентежне тіло –
то тільки літечка цього
бажання, мабуть, не провина.
А що палахкотить огонь –
так жодна ж в нім душа не гине...

Липень, 2012

* * *

Місяць сяючою динею
котиться із липня в серпень,
між негодами годиною
мить хвалитися не втерпить.

Сосни до сузір'їв рушили,
угорі зімкнулись кронам –
вниз осколки світла струшує
може, стовбур, може, промінь...

Двом негадано між соснами
заблукати – хай тих троє.
Звідкіля це протяг? З осені...
Але ж літньою порою!

Несподівано зустрітись –
мить солодка і гіркава –
й, мов птахам в гнізді під стріхою,
не заснути під зірками.

27.07 – 1.08.2012.
Срібний бір – Харків

* * *

До Іллі – за вітром хмари,
по Іллі – куди захочуть.
Місяць хмарами не марить –
зоряний у нього почет...
А по хвилях стежку стеле
світлом лагідним, тремтливим
поміж стін і попід стелю,
де давно чекають зливи,
де тілам спекотно й млосно,
де зірок і хвиль доволі
у руках, очах, волоссі –
у спіралі, а не в колі...
Вириватись звідти марно,
ліпше б доточити ночі.
До Іллі – за вітром хмари,
по Іллі – куди захочуть.

27-28.07 – 3.08 – 11.08.2012

* * *

У серпні час навально мчить і гінко –
що цілий місяць, мабуть, в день уміститься...
На залітки zostавлю усміх жінки
і ту стежину по воді від місяця,
простеньку вохру на корі сосновій,
що золотить вже крізь пташиний галас
вечірній промінь, тішачись обнові,
аби у щасті жінка усміхалась,
аби при ній однині і довіку,
немов струмку прозорого кришталю
хотілося любові чоловіку...
Хоч мить оцю на залітки zostавлю.

12.08.2012

* * *

Темінь наповнює чашу. Не вщертъ би.
Вересень.
Холодно.
Місяць на вщербі.

Зірка при ньому, та ще й не одна...
Зламаний промінь в воді не до дна.

Спати вкладати малечу – морока.
Гостем непроханим в сон караоке.

В голосі осінь іще молода.
Літо крізь пальці в пісок, як вода.

3.09.2012. Коктебель

* * *

День осінній не гомінкий,
наче посудом одноразовим
у мобільникові дзвінки...
Я ж боюся тебе образити.
Ти – маленька і молода,
а до снігу, немов до Києва.
Із-за хмароньки вигляда
золота голова Батиєва.
Дочекалися й рідних орд,
у полоні одвічно личить нам...

Порадіти б, якби між морд
все ж зустрілися із обличчями.
Я любити хотів тебе,
мчав, як хвиля спішить до берега,
а виходить, що тільки без
зустрічання у нас попереду.
І до тебе, як до зими, –
хоч в любові немає відстаней.
Дрібен-дощиком, не слізьми
на віконці твоєму вистигну.

9.09.2012. Харків

* * *

Час постарів, коли нам спалось в дощ,
а вітер був ревним чоловіком,
і краплі по шибках пливли уздовж,
хоча для нас не існувало вікон.
І грім лякав, напевно, сам себе,
і ми боялись уві сні за нього,
коли святі спускалися з небес
в калюжі опускати босі ноги...
Збракло й нині, мабуть, їм тепла,
тож, знехтувавши почесі й достаток,
звідтіль сюди дістались майже вправ
в час молодий обох нас повертати.

27.09.2012

* * *

Споконвіку страх, що хтось украде,
видурить чи просто забере
казку ту, в якій селилась радість,
стежку для блукань між трьох дерев.
Тож навчавсь давати, а не брати,
так хотіла яблуня в саду...
Ти мене вважай некровним братом,
не на радість, то хоч на біду.
Лист листові щось там нашепоче,
прочитати вдасться, а чи ні,
насміються мовчки з наших збочень
хвилі при безвеслому човні.
Припливу, прийду, а чи прийду,
де гуля душа без кунтуша
й твій маленький слід моєму сліду

потайки назустріч поспіша.

28.09.2012

* * *

А в нашім місті, як у чистім полі.

Роман Скиба

А в нашім місті тихо, як у вусі.
Чи вітер звіяв людство у ліси?..
І я неначе в душі всім дивлюся,
вчуваючи замовклі голоси.
Їх дужче чути з відстані, не зблизька,
там твій до мене ледве доліта,
і світ маленький, мов стара колиска,
яку гойдає сосна золота.

29.09.2012

* * *

В міськім саду є дерево одне,
кора у нього і шорстка і тепла,
там в сутінках, прощаючись із днем,
у пізній жовтень зеленіють стебла.
При нім дві долі, осені зрідні –
хіба ж сховає від негоди крона!..
Й не холодно при дереві одним,
бо рання осінь краплі сонця ронить.

А ще так близько до плеча плече,
на відстані цілунку два обличчя,
губам не від проміння гарячє,
від журавлів, які ув ірій кличуть.
Злетіти б їм, так думка повторя,
хоч до стежини прикипіли ноги...
Там долі дві при світлі ліхтаря –
лише дві тіні дерева старого.

29.09.2012

* * *

Ніч безмісячна для розмови,
мов з жар-птициного пера.
А кальвіль же такий зимовий,

і осіння така пора!..
Грибники не діждуться зливи,
ліс давно «фарбований лис»...
Я з тобою такий щасливий –
був на маму ж схожий колись.
Я до неї ходив, до тата.
Шепотіли трави: «Постій.
Доля їхня така хрестата –
не протиснешся між хрестів!..»
Повертаюся знов до тебе –
ти маленьке диво моє.
Пролетіти б вітром над степом –
знає хай, що ти в мене є.

6.10.2012. Козача Лопань

* * *

Ненатле тіло молоде
під перші зазимки осінні...
На зорях виступає іній,
на шиби відблиски кладе.

Назустріч погляд і жага,
так відчайдушно, так навзаєм...
Харона запитай в снігах,
чи Стікс узимку замерзає.

А відповідь сховає дім,
шукай її за всяку ціну
в ненатлім тілі молодім
під перші зазимки осінні.

27.10.2012. Харків

* * *

Збиратися в казку на сьомому небі,
де вільно літають лебідка і лебідь,

де сонячно їм при щасливій нагоді,
та, наче в житті, сподіватися годі,

що світ нескінченний і щастя довіку,
у погляді жінці, в думках чоловіку...

На поверх високий не пішки, а в ліфті,

а сходами вітер узимку, не в літі...

Знаття, що проноза якийсь був при ділі,
панелі внизу, під шпалерами білі...

Втомилася лампа у бра на додачу,
і ліжко заводить розмову ледачу.

В ній рипи та стогін, мов скарги старого
на холод, на долю, на втому з дороги...

Чи ясен скрипить, чи то хлипнула хвіртка,
чи двері замок не прип'яв до одвірка?

На сьомому небі запізно лишатись,
у казки давно вже полатані шати...

З високого поверху, поки не смеркло,
у ліфті, не сходами, в пекло? У пекло...

21.01.2013

* * *

Хіба я винен, що люблю
це тіло в мить одну щасливе,
і двоє нас – краплини зливи –
в польоті смертнім без жалю!..

Хіба я винен, що живу
всього лиш мить, коли в любові,
де погляд – безсловесна сповідь
і найщиріша наяву!..

Хіба я винен, що помру
і захистити буде ніяк
від розпачу тремтячі вії
й над проминушим помах рук.

Так споконвіку є либонь –
то в казку віруєш уперше,
то богу молишся уперто...
А вмерти не дає любов.

21.01.2013

* * *

Це синє вічко проліска хова
моє з тобою радісне вітання
у сподіванні – зустріч не остання
і щирі в ній твої скупі слова.

Це синє вічко як уберегти
закладкою у книжці, в пісні, в долі,
немов од світу голку у стодолі,
щоб відали про це лиш я і ти?

Це синє вічко літо наближа,
усе тече, але хіба минає!..
З тобою в мене осені немає –
між нею й літом розтає межа.

24.03.2013

* * *

Сипле березень, сипле
сніг, немов із мішка.
Місяць знову не вплив
серед хмар поміж кав...
Запитає: «Нашили
шуб?» – зима на поріг.
Візерунки на шибах,
а бурульки зі стріх.
У морози маліти
вже минула пора,
ти ж далека, мов літо,
і така нестара...
Суть тяжіння земного
відчуває капіж,
і дорога під ноги
не комусь, а тобі ж.
Дощик стежкою диба,
в літо, бач, захотів
причаститися дивом,
ну, а я й поготів.
Та сороки-пронози
просять вітра крізь сміх,
щоб до мене приносив
не твій голос, а сніг...
Горобинам крізь іній
вітер щось гомонів.
Я ще ж тільки осінній –
не до снігу мені.

25.03.2013

* * *

Уранішній туман пророчив спеку дневі...
Питати жартома годилось би давно,
чи слід рибинам двом прогризти якось невід,
чи над чийсь шитвом в двох птицях заодно
зустрітись назавжди, не жалкувавши й трохи,
що в них нема нужди опісля свят бучних...
У світі схоже все, хіба що німби й роги –
лиш сон вам принесе знак рівності між них.

У ранок між чужих, точніше, невідомих –
хтось ворогів нажив, і заздрити мастак...
Не оглядатись в бік Гоморри і Содому,
спинився грішним лік в покараних містах.
Куди його іти, кого іще зустріти!
Нас двоє – я і ти, до справ, не до вінця...
У травні – жар кульбаб, а ми у травах – діти,
визбируємо зваб малесенькі сонця.

5.05.2013. Але ж так було 2 травня, вранці...

* * *

А ночі зовсім не тривалі –
поприставали ж дні у прийми...
І всюдисущий дух конвалій
сердець відлунням в тишу грима.
У самоті шукати суті,
а та у невидимку вбрана...
Зарано потопати в сутінь,
запізно виринати в ранок...
Яка ж бо, істино, чудна ти
приходиш, коли третя зайва,
коли могли – вже більш, ніж знати,
де замість нарізно – навзаєм.

Конвалії цвітуть і пахнуть,
а місяць – лиш пастух рогатий...
За сіллю – по зірках – на Бахмут,
поворітьма до тебе в хату.
Хай розбредуться вівці небом
чи сіль просиплеться із воза...
Пастух у небі полудневім,

чумак мовчить при русих косах.
А ночі зовсім не тривалі,
а серце в чумака – не камінь...
І всюдисущий дух конвалій
шукає суті під зірками.

8.05.2013. 00'32". Харків

* * *

Транзитне щастя для сільського мешканця –
сполов город, полив грядки надвечір, –
до зіроньки вечірньої й провештався –
а ніч уже вкладається на плечі.
І сам не знає: сниться, а чи віриться –
червонобокi яблука під осінь...
А вздовж паркану півники чи іриси,
а білий світ на трьох китах і досі.

Іще зарано херувимам з півчими
й незнаний шлях до пекла а чи раю –
приблудиться із казки мудра дівчина,
щоб примоститись відчайдушно скраю...
Та хвилі розгуляються опівночі
і виб'ють хвіртку, й виламають двері.
А що вже там ті іриси чи півники,
як викинуться три кити на берег!..

9.05.2013. Козача Лопань

* * *

Так дико білим квітне бузина!..
Так спить сторожко цим двом у травні,
що хазяї кімнати повноправні,
але про це ніхто, крім них, не зна.
З-за обрію лякати йде гроза,
і бризне дощ у невідоме завтра,
й рядка цього щасливим буде автор,
удосвіта діставшись на вокзал.
І байдуже, чи чутимуть, чи ні,
як двері електричка двом одчинить,
щоб скаржитися місяцю-вітчиму
на закоротку їм травневу ніч...
А той всміхнеться широко з вікна, –
не до лица після дощу зітхати, –
напевно ж, заглядав тоді до хати,

де квітне білим дико бузина...

26.05.2013. А ягоди будуть чорні...

* * *

Петунії цвітуть, посаджені у травні, –
не вистачило дня тоді мені й тобі –
хоч пальчики твої у добрій справі вправні –
якби я був чаклун, додав би час добі.

Петуніям-то що? Тебе ж шляхи тримають.
Й до тебе мені зась... Ну де ж хоч ті воли!
Сюди не скоро ще ходитимуть трамваї...
Сиджу собі, журюсь – стрічатиму коли?..

Ми з місяцем удвох. Нам є про що мовчати.
Якщо вже я старий, то скільки літ йому!..
У кожного життя, звичайно, є початок,
лиш віри про кінець, як він, і я не йму.

Звичайно, про вуста рядків не вистачає,
але ж про це, либонь, у кожного до ста...
Нам з місяцем удвох з надлишком стане чаю.
На сідало – йому. Мені – вуста в уста?..

Прожив найдовший день. Дзвонили до вечерні.
Петунії полив – коріння воду п'є...
Якби я був чаклун, ніч, найкоротшу в червні,
напевно б, доточив. Та хай вже так, як є.

21.06.2013. Козача Лопань, Стадіонний в'їзд, 2

* * *

Відходить день багатоликий,
і зустріч наближає крок,
моргає нам з-з рогу липень,
одгукує від заморок.
Але мовчить, немовби знає,
що ми й без слів за ним, як тінь...
Спитати, чи хотів би з нами,
та що нам до його хотінь!..
Де знову місяць ясночолоий
застерігатиме: «Зажди...»
По сходах далі від учора,
по сходах ближче до завжди.

Там сутінки лишатись кличуть,
де, наче вибух, кожен звук,
і тільки таїна обличчя
у неминучім танці рук...
Там вечору, як в річці, мілко,
тож місяць вмитися злива,
й приходить відчуття домівки
а тільки потім вже слова.

*5.07.2013. Опісля київських заморок.
4'00"*

KJIY4-TPABA

ПЕРЕДЗИМ'Я

Старий-престарий поміж ночі і дня
вмостився, поклавши безсоння під голову,
а вечір нагадує присмаком колива,
що добрий товариш — то більш, як рідня...
Пора лагодитись туди, до своїх...
Приходять щоночі міцні та веселі —
і спить домовий у хазяйській постелі,
і перекривля уві сні солов'їв.
І пам'ять вертає в часи негіркі —
там пісня козацька, там слово по колу —
а ранок усіх повигонить з-за столу...
І тиша озветься з порожніх кутків.
Та й знову нікого. Лиш хвіртку хита
цей вітер осінній і проситься в сіні.
Дріма домовий на горищі у сіні.
Який хоч із себе — з хвостом, без хвоста?..
Неначе й пора, та діждати б весни —
простіш з копачами, тож треба б потерпіть...
А в хаті нетопленій спробуй, засни!
Та й т о й , іч, хропе. Ще застудиться, стерво.

21.11.1986

* * *

Як вам спалось? День холодний. Сніг у травні.
Сніг у травні. День холодний. Я – мов палець...
Тож за літом стану в чергу, буду крайнім.
Сніг у травні. День холодний. Як вам спалось?

Тут шталмейстер, себто конюх. Коні справні
в нього в стайні. Коні справні. Є сімейство.
Треба в сани запрягати. Сонце ж раннє...
Коні справні в нього в стайні, бо – шталмейстер.

Візникові хомути й дугу виносить,
хомути й дугу. І дзвоник празниковий...
Я із черги випадаю, мов заноза, –
запрягати мені б, себто візникові.

Час і черзі, що за літом, розбігаться.
Я кричу: «Гаття!» – на коней. Був же крайнім.

З саним слідом. Без сімейства. Без хазяйства.
Я – за літом. Як вам спалось? Сніг у травні.

7.05.1999

* * *

Там білять около дві бабусі,
одна з них – мама моя, Фросина...
Лелека ходить, а може, бусол,
аби онука котрась просила.

Там білять около молодиці,
одна з них...
Завтра вже Спаса буде.
Я синьки в глиняник їм, водиці,
щоб аж сміялось на заздрість людям.

Там білять около дві дівчи ни
одна з них...

В кого ім'я спитати?
На мене парубок схожий чимось
не зна, що буде для мене татом.

Лелека білий стоїть в городі,
не каже імені мудра птиця...
Їй носить парубок воду в роті,
аби на світ мені народиться.

13.08.2001

* * *

Без підстави цілування десь за тиждень до Купала,
де сопілка із баяном й до футляра дзвін монет.
Чи сторонці, чи краяни замість рейок класти шпали
вчилиось добре, окаянні. Потяг з місця не рухне.
Бабусі у вишиванках переходять так дорогу
(може, хор, а може, ланка), наче гуси річку вбрід.
З неба ні дощу, ні манни. Тільки сутінки потроху
чи з гармати, чи з берданки розсипають в небі шріт.
Без віддачі позичання. Ти – у когось. Хтось – у тебе.
Тут Нетеча – не Почайна. В ній хрестилися не всі.
Ніби іспит без навчання. (А прийма молочник Тев'є.
Із місцевих він, звичайно. І немов до страви сіль.
Не до кави чи гербати. До борщу, до сала й хліба.
«Запорожцеві» горбатість подола хіба що брухт...)

Не вертати із арбатів чи полян, а чи дулібів.
Світову вербу зрубати та й пустити по Дніпру.

19.06.2003

* * *

В рудого пса окрайця не віднімуть
біля вітрів у жовтні з гірчаками...
Він, менш до ласки звиклий, ніж до гніву,
від долі, звісно, манни не чекає.
Ці грибники, що з міста повтікали
від пенсій, телефонів та інфарктів,
не знітяться від лютого оскалу,
поглядять ще і по голові де факто.

Заплющить очі в привокзальній зоні –
авжеж, бродячий, неголодним стане...
Так тепло на осінньому осонні –
дай боже стріти щедрих не востаннє.
Сигнал сполоха юного сусіда –
і той дремене під пожовклу сливу...
Рудий не побіжить по шпалах слідом,
лиш погляд буде довгим, співчутливим.

28.10 – 2.11.2007. Станція Занки

* * *

Слідами ... Та всіх я ніби знаю...
Внизу пливуть неспинно ув млі.
Чи ми із ними, чи вони із нами.
Лиш відстані великі й дні малі.

З них кожен відчаюга, кожен спритник!
Авжеж, не страх їх підганя чимдуж.
Є пришиб. Весла в кочетах не скрипнуть.
Для чайок пришиб. Для безхатніх душ.

В порожнім лісі вітер, ніби пугач.
Десь там під листям диха ключ-трава...
Й гонитва людоловів – ця наруга
тисячоліття й уві сні трива.

Там хвиля попід місяцем сріблиться,
де буревій учора скаженів.
І шелест крил, неначе шелест листя.

Та шелест крил не птиць, а кажанів...

Розвидниться. Зазеленіють хащі.
Намостять гнізд у лісі солов'ї.
А в чайках – не померлі, не пропачі.
На веслах – гості здалеку. Мої.

13.11.2007. Козача гора – Харків

* * *

Не встигаю забути про небо
з-під кривавих слідів горобин
раб зарплат і в городах потреби,
виволанець гучної юрби.
Там чужий, тут не свій, аж сторонній
з іншомовним акцентом в метро,
знаю, хто ж це сьогодні на троні,
поблизу і молебнів і прощ.
Зеленійте, берези та вільхи,
птаством повніться віщі гаї,
де попереду спогади тільки,
а позаду лиш мрії мої.

8.01.2008

* * *

Кінь у борозні ступав буланій,
в інших – все гніді та вороні...
Ну й морока з кіньми вже ж була нам
при плужках та ще й при бороні!..
Їм на спинах випечено тавра,
нам у вічі спека – піт з чола.
Називали ми себе – кентаври.
Й борозна безмежною була.
Іподромні огирі, мов звірі,
мій старий буланій не між них...
Та йому, як богові, я вірив,
що не зіпсує він борозни.
Жаль, плужки залізні, не зі сталі, –
б'є коваль по лезах, не влуча...
Нас вітав щоранку батько Сталін,
ми були онуки Ілліча.
Хоч йому молились, мов іконі,
батько в мавзолеї вже не є...
А кентаврам сняться просто коні

й той, що борозни не зіпсує.

8.01.2008

* * *

Був півень красивий: червоний і синій.
Та, жаль, не співав, намальованим був.
Червоний і синій огризок донині
мене повертає в колишню журбу.
І сміху відлуння здригнеться й розтане,
обличчя згадаю, а голосу – ні.
Давно вже нема на тій вулиці Тані.
Поїду, а може...
Співають півні.

8.01.2008

* * *

Невже у тебе терпіння вистачить?
Йй на втечу, мабуть, не стане сили вже...
А Горбокони́к колосся витопче,
чим посипатиму на Васи́лія?
Колись замети були над хвірткою
і нам літалось, мов над Диканькою.
Чи ми прогавили, чи профітькали,
чи, може, просто у вічність кануло.
Жаль, познайомитися не випало;
а так співалось, як більш не випаде;
і задрив місяць якраз над липами;
йй, напевно, хтось все у нього випитав.
Неділі й досі зовуть прощеними.
Це ж ми, поганьблені, перед школою –
шпана із вивернутими кишнями –
крім мене, двоє: Мишко з Миколою.
Навряд чи з Стіксу водиця витече.
Втікай, як хочеш, бо я не силую.
А Горбокони́к колосся витопче,
чим посипатиму на Васи́лія?

8.01.2008

* * *

Святковий день. На ринкові завізно.
Хтось інстинктивно квіти вибира.

І забарився дощ – тепла провісник.
Сімейний ритуал – і нині й прісно –
платівка довгограюча стара.

Хоч слухай, хоч принохуйсь – в доні квіти.
Вона іще дитина – при тобі.
І ти радієш: вік твій не добіг...
Ще знати хочеш: у новій добі
повіє літом – ти всміхнешся звідти

до того, хто образу затаїв...
Обізветься стара платівка хрипко.
Дашком рука – на хвiртці хтось стоїть.
Крізь дощ – чи хвiртка, чи з платівки скрипка...
Обом відомо, що сліди твої.

8.03.2008

* * *

Дунай чи Лопань, – утіка водиця, –
однаково не втримати в руках.
Гадаєш: зізнаватись не годиться –
ти їм чужий, мов перелітний птах,

що вистачило крил дістатись в ірій,
негоду перебути, холоди...
Однаково гнізду: постарів, виріс?
Не зна, порожнє, хто ж не догодив.

Вітри пір'їну шарпають єдину –
колись у ній на дні була нужда...
Чека, вслухаючись у кожную днину.
Дунай чи Лопань – утіка вода.

8.03.2008

* * *

Черемха до літечка тягнеться
бруньками чи завтрашнім листям.
Дощу з понеділка до п'ятниці
за коміри натовпу литься.
І псові бездомному гавкати
із голоду чи з переляку.
Хотів я потішитись згадкою,
та день не залишив ніяку.

У ніч, як у землю, відходити –
авжеж, репетиція смерті...
І смеркло від того, що холодно,
чи холод від того, що смеркло.
В негоду ж із теплого вирію
вертатимуть, знаю, додому
оті, що як день, хтось їх вимріяв
мені через те молодому.
Я – дощ з понеділка до п'ятниці,
на мене хай пес той не злиться:
черемха ж до літечка тягнеться
бруньками чи завтрашнім листям.

18-19.03.2008

* * *

В комп'ютерному збуті,
в бензиновому чаді –
то осені забуті,
то весни непочаті...

Так весело, аж сумно
у всій моїй окрузі –
як вороги розумні,
як своєрідні друзі...

Негода дні колошка,
де пошта – до запитань.
Напоготові ложка,
що легко в ній втопити.

Квартира – наче бойлер,
задуха мружить більма.
Не втрапив до обойми,
виборсуюсь з обіймів.

Себе собі на люди –
крізь сокотання сідал.
Спасибі – що не юди,
а все-таки сусіди.

Та хто сказав, що дарма!
До чумаків – на Бахмут...
Скрипіли щойно ж ярма...
Ніч пролісками пахне...

22-23.03.2008

* * *

Забутий кущ бузку на кинутім подвір'ї,
а стільки на віку: квітчасті фрази (вір їм!),

докори, й похвальба, і ясне сонце зранку,
і стрічка голуба, і цвіт на вишиванку.

У травні кущ підріс і – солодко і гірко –
це дощик замість сліз і з ранку й з надвечір'я.

Ще років про запас – кому й на кого злиться,
як пройде козопас, обчистять кози листя!..

Він жде – вряди-годи із неба пада зірка,
і хтось іде сюди по пелюсток п'ятірко.

9.05.2008. Підміська, між електричками врізнобіч

* * *

В біленькій льолі бавиться дитя,
лише б у мами рученьки не терпли...
Давно вже травень: зелено і тепло.
Дитя і мама. Травень і життя.
Оглянешся з транзитного вікна –
уже перон поплив кудись в учора...
Не вміють солов'ї співати хором.
Дитя і мати. Значить, не війна.
І їх додому стежка поведе –
хатина їхня, мабуть, під горою
в селі, де просто люди, не герої,
не стріти їх ніколи і ніде.
Попарно рейки – вдаль чи з даліни.
Дитина й мати – стежечкою в завтра.
Нічого в них немовбито не вкрав ти,
а все здається, наче завинив...

21.05.2008

* * *

Там кропива жалка, як на Купала,
обабіч шляху, по якому йдеш.
Тобі під ноги зіронька упала,
ти приголомшено питаєш: «Де ж?..».

Ніхто не відповість, ніхто не скаже...
У казані щось пихкає на дні.
У тебе пригоріла майська каша.
Циганам плащуватим ти зрідні?
Слова, обличчя, долі проминуші –
учора ще були, уже не є...
Цієї ночі опинися в пущі
і хай тебе нечистий впізнає.
Ще озирнутись за вогнем і снігом
душа захоче, щоб за нею вслід –
не яничаром і не печенігом
між крапель крові тьмяних, наче глід...
Все знати хочеш? Слід згубивсь од хати.
Невже лиш ти! Хіба хто не хотів?
Цвіт папороті марна річ шукати.
А не шукати так і поготів.

6.07.2008. Електричка Харків – Ізюм

* * *

В давнину цю річку звали Мож.
Річку доїдає очерет.
Не була серед річок-вельмож,
води ж, як усі, несла вперед.
Не пливуть тепер вінки, хоч плач,
тих, хто їх по долі посила.
Мож було – ну, хай там як – силач,
говорив учитель із села.
Дослухатись до лохів – ганьба,
люд сучасний звик давно до змін.
Звичаї – проблема це хіба?
Стать і масть... Читай уважно ЗМІ.
Ти богів прадавніх не тривож.
В шаблі чин кухонного ножа...
В давнину цю річку звали Мож.
Нині звуть стоячу воду – Мжа.

7.07. 2008. Електричка Ізюм – Харків

НА ОБІЙСТІ
ОЛЕКСАНДРА ДРОБОТАЯ

Чортополоху булавою
бузково гибіти між віт,
коли прибудуть гості, двоє
хоча сім бід – один одвіт...

Клематіс в шестикутні зорі
липневий цідить фіолет,
в саду старому непрозорім
бджола сповільнює свій лет.
Тут майстер жив, він ставив голос
бандурам, сиротам навік,
бач, їхнє щастя розколось –
а був же щирий чоловік...
Кизилу стовбури, мов жили,
знадвору гладить суховій...
За ним ці стовбури тужили –
тепер назавше заговій.
Серед цієї білі й черні
в руках невмілих скрипки плач,
немов черничці до вечерні
весільний уявивсь калач.
Гостей незваних стихне гамір,
а бджолам важко від перги,
і муза босими ногами
переступа через торги.
І так – либонь, на чисті шиби
сердита хмара наплива,
та зорям шестикутним ніби
грозить бузкова булава.

16.07.2008. Харків. Холодна Гора

* * *

Зранку завадити й дощ обложний не зміг,
тож розпочавсь фестиваль «Печенізьке поле»,
пильне прохання уже подавати голос
рознезалежним усеукраїнським ЗМІ,
як тут шанують суворий Тарасів лик,
як тут вклоняються звичаям і бандурам,
швондери рангу місцевого не обдурять:
буде вам білка, свисток і, авжеж, шашлик...

Добре б і зовсім не згадувати про НАТО,
усмішку ширше та брів даремно не суп,
адже сьогодні сам «гаспадін губернатар»
варить браткам своїм всім гороховий суп.
Ті «по куску» на жебрацький казан все ж кинуть,
бігтимуть оператори із усіх ніг
саме тими ж таки бур'янами, якими
мчав на коні до столиці злий печеніг.

19.07.2008

* * *

З піску казочки на найбільшій в Європі майдані,
авжеж, для розваги усіх посполитих, нехай
потішать роззяв, за форматом і попитом дані,
в часи демократії геть осоружний нагай...
Усе безкоштовно, бо треба не втратити марку,
хоч варта у чорнім, та в кожного лагідний вид.
І сонце – не згірш як в Сахарі, нагадує зварку,
але казочки на халяву, дарунок – і квит.
Потіха усе ж, то навіщо звучати огуді,
царівна при формах, і чахне над злотом Кощій,
а ще таємниця не спить, а дріма в чуді-юді,
й кораблик летючий кудись поспішає мерщій.
Од богатирів, од пустелі, від царського зиску
шукати чорнозему, верб і живої води,
сусідським казкам чи гойдати вкраїнську колиску,
чи Котигорошку немає дороги сюди?
Художники пріли, старалися, мо, й не за плату, –
ось дурень Іван, що живіший од сотні живих,
і тхнуть личаками безсмертні московські палати,
і Котигорошко, авжеж, не до двору у них.

19.07.2008. Харків. Майдан Свободи

* * *

А чорна бузина давно відквітла,
непоказна кістянка без оман
в селі, де в шані віники та мітли,
в селі, що біля озера Лиман...
Як є, так є, тут ніде діти правди.
А голий борщ ви пробували, ні?
І за піснями до Москви не правте,
як хіть дізнатись, що таке пісні.
Між вулиць знайте Шию Перву й Другу
в співочім колі будете свої,
допоки вечір вляжеться муругий
в садах, де відспівали солов'ї.
І вже коли упреться крутого
сновида-місяць в літню каламуть,
вам пиріжок загорнуть на дорогу
і «на коня» чарчину подадуть.
А про кістянку висловляться щиро:
її дзьобнути птахові кортить
тому, який збирається ув ірій,

без цього ж моря не перелетить.

19.07.2008

* * *

Циганське тіло проти неба світить
циганське сонце незабаром вийде.
Вже дев'яносто, а навколо літо.
Кіт загубився, та не знайдеш, видно.
Картоплю поливати – це ж не прясти,
морозиво несе сусідська дівка...
Оддівувалось, хай вже йому трясця,
не віджилось, але життя де й ділось...
Так зелено ляга трава під косу,
так пахне вечір юністю й весіллям –
згадаєш, буцім чарочку підносять,
забудеш, як пилося любовне зілля.
Од сосон дух не цвинтарний, живиці,
в колодязнім відрі пісок на денці,
а ниточці на прядці довше виться,
як хтось здоров'я побажає в день цей.
Не спати і не жити – марна справа,
із цвинтаря чи з церкви пахне воском.
А погляд з-під повік і понад трави
туди, де чисті лілії на Ворсклі.

*21.07.2008. с. Дубина́ Борисівського району
на Белгородщині. 21.00 за київським часом*

* * *

Кора сосни й ведмеді в лісі – бурі,
немовби сосни у ведмежій шкурі
при допотопній сталінській скульптурі,
де з постаменту сиплеться пісок.
І порожньо, і тихо, як у вусі,
і колядують хлопчики безвусі
у майже опівнічнім сні бабусі –
й по горобиній ночі шлях підсох.

Успішно удалися давні спроби
і вивірчено наслані хвороби,
і вже навряд чи внукам хтось поробить,
вони ж – непогамовні, як вода.
І шарудить під вітром жовта глиця,
й ведмедям бурим до сосни тулиться.

Заплющить очі – і згасають лица,
розплющить – хтось у вікна загляда.

21.07.2008. с. Дубина́ Борисівського району.
23.00 за київським часом

* * *

На цвинтарі шукаю корінних:
усе Костенки, Кравченки, Карпенки –
лиш бур'яни піклуються про них
та десь туди під осінь вже опеньки.
Глибокі села поле забира –
не вулиці, а проїзні дороги –
вони ж усе не вірять, що пора,
здається: ось – потерпіти ще б трохи...
Здається: ось – і галас дітлахів!..
Рябій коняці в стайні сниться, мабуть,
що цілий світ – це лиш старий архів,
де замість сіл – все цвинтарі на мапах.

22.07.2008. с. Дубина́ Борисівського району.
Близько півночі

* * *

Наталі Олійник

Зайде лихо – не зачиниш у комору.
Роковини. Пом'янули. Був красивий.
Три гармошки. Три гармошки біля двору.
– Ну заграйте!.. – фольклористи попросили.
Пальці бігали б по клавішах прудкіше.
Заспівали б із дружиною, охочі.
Три акорди. Перебір, а потім – тиша.
Чоловік же – тож не буде терти очі.
Десь там пасіка, а бджолам на сусідів
нападати не годиться.

«Цей не з нами.

Як пожовкне картоплиння, то приїде
між дзвінками, між дощами та між снами».
А вареники з порічками до меду...
«Умочайте, не маніжтеся, – руками...».

Опівночі не питайте Андромеду,
чом у місці при гармошках мед гіркавий.

23.07.2008. с. Байцури *Пустиського району*

на Белгородщині, РФ

* * *

Ганні Лук'янець

Рибі плавати у Ворсклі, не літати.
Може, й справді синє море по коліна.
З трунком глечик поміж білого латаття,
до якого ваша душенька голінна.
На цій стежечці комусь пісок топтати,
хай квітує між латаття жовтий глечик,
качка сіра чи лебідка, тобто птахи,
погляд жінки поза очі межі плечі.

Рибі плавати, а глечику поїти,
може, качку чи лебідку, може, хтозна...
Скоро має утікати красне літо
і навряд чи тій, чий погляд, буде тоскно.
Десь надвечір стежку час в сувій ізгорне,
про латаття нагадає чи про неї
не лебідка і не качка – нічка чорна,
що схова назавше погляд полудневий.

23.07.2008. с. Дубинá Борисівського району, РФ

* * *

Туман яром, туман долиною...
З пісні

Танцюють лелеки в польоті над містом –
чи страшно упасти, чи нікуди сісти...

На станції тихо, – коли ще той поїзд! –
так близько болото – і харчу невпоїд.

Орлом двоголовим затулять серпастий.
Чи нікуди сісти, чи страшно упасти.

Відлунюють слободи кволо колесам.
Танцюють лелеки, а крила – мов леза.

Засне «дівка в зелені», соняхи світять.
Везуть нас додому, а може, і звідти.

Колядка й щедрівка при сумніві в змісті.
Чи страшно упасти, чи нікуди сісти.

Обізветься дівка у парі з трамваєм.
Мовчить козаченько... Чи в гаї немає?

Танцюють лелеки, їм сонця не застуй!
Чи нікуди сісти, чи страшно упасти.

31.07.2008. Борисівка на Белгородщині – Зміїв

* * *

Півдвору гарбузів. І перезва в альбомі.
У пам'ять заплива весела Коляда...
Ще відають усі, як радісно обом їм,
і шовкова трава, бо доля молода.

На поцілунку сніг. Не витрима, розтане.
Під зелень чорнотроп день весняний схова.
Лелекам не вві сні творити шлюбний танець.
І закороткий строк знайти такі слова,

нехай би син почув, нехай дочка послуха
і в усмішці онук стежину поверта,
де ще не до плачу й ніяк не до розлуки,
мелодію ясну виспівує гортань...

Гукає телефон до хрипоти з втоми.
Нема гусей. Індик... Хто ж порятує Рим?
Відсутність перешкод знайти хазяйку вдома
За сподівань отих, де б світ не був старим.

Ще на Покрову сніг усіх ниток не виткав.
Біліє голова. Фату вітрець гойда.
А гарбузи – на сміх... І перезві не видко,
що в пам'ять заплива весела Коляда.

10.10.2008. Головчине на Грайворонищині

* * *

Колись тут вулиця гула,
від парубків тини ламались,
було до ранку часу мало...
Котився місяць спроквола,
не заздри́в і не співчував –
усе творилось як належить –
Іще не билися за межі...

Коня козак пускав учвал,
бо там світилася душа
у сад чи в озеро під лісом.
Сукном під шибку вечір лізе,
а парубоцтву – відкоша.
Таж є один при шаблі – він –
(«Мовчіть про вуса і про силу!..» –
на досвітках дівчат просила) –
до хліба сіль – суха як дзвін.

Я тут сповільнюю ходу –
незнане згадувати важко.
А звали дівчину Мелашка –
це свідчить хрест в пустім саду.

*25.10.2008. Покійне село Коротуни
поблизу Гайдарів на Зміївщині.
Замість садиб терни, чагарники,
старі дерева колишніх садів,
а в бур'янах величезний почорнілий
дубовий хрест із написом:
«Сергієнко Меланія –
народ. 1882, пом. 1965».*

* * *

Столиця є столиця. Що ми їй!
Були, нема – і не лишили сліду...
Квиток в кишені – вже додому їду.
І що від мандрів пам'яті моїй?

Важезні двері, сходи, слів єлей,
аби лиш одкараскатись од тебе...
Немов у звіті – там, де кредит, дебет, –
оскільки чийсь – не власний ювілей.

Свого діждати – боже, дай снаги! –
не те, щоб пізно, але вже й не рано...
Чорніють ріллі – вчасно поорали.
Й на чорні ріллі падають сніги.

*12.12.2008. Київ. Залізничний вокзал.
20.00*

* * *

Садовина – корінню вогко.
Вагоном лине дух садиб.

І не дріма селянське око,
щоб поголос не осудив.
Дими над світом од городів,
мороз видихує паркан.
А ти ще грядку не скородив,
землі босоніж не торкав.
Обсадимось у стислі строки.
Колись розвіється імла.
Де малось гнізда для сороки,
у вітах – тільки омела.

*11.04.2009. Електричка Харків – Ізюм.
Геніївка*

* * *

Цей довгий день...
Куди його поділи ми?
Чи він од нас за обрій щойно втік?..
Село в долині.
Вишеньки побілено,
які хрущам давно згубили лік.
А ще ці сосни.
Звуться придінцевими.
Коріння вміє чути глибину.
З усіх учень чи не найпершим це воно –
хоч вік живу, та якось не збагну!..
Біленька хата.
Хвіртка сумно хлипає.
Віконниці шепочуть:
«Одчини!»
А я немовби в землю вріс під липою
під тягарем жалю, а чи вини.

*11.04.2009. Електричка Ізюм – Харків.
Основа*

* * *

Тисячомовними речами
з-за океану Папуа
гука, що через мед гречаний
веселку річка напува.
І я, немовби не тутешній,
хоча не вперше бачу бджіл,
жалкую – не спитав у тещі
про мокрий вулик на межі.
Затихне злива по веселці,

аби у пам'яті жила,
я ж, одномовно, новосельцем
учуся мовити: б д ж о л а . . .
Водою запиваю з глека
медову спеку із гречок.
Й веселку, чисту і далеку,
не гасить променів пучок.

19-20.04.2009

* * *

І хата ветха, й дід кульгавий –
чи швець, чи жнець, чи бозна-хто.
А за двором цвітуть кульбаби
і рік, і два, і цілих сто.
За банку сіянки – три гривні,
тож будуть ліки для зубів.
Пса розбудивши, хвіртка гримне.
Город упорано, зумів...

В прихатник – сапку до лопати.
Годує рік весняний день.
І місяць впливе, лупатий,
в сон заглядати до людей.
На нього пес із будки гаркне.
А в хати около криве...
І дума дід, мнучи цигарку,
кого з них хто переживе.

1.05.2009

* * *

Воздасться Богом ліченим,
якраз чого хто варт.
Потьомкіни, Голіцини,
добродій Енгельгардт –
між тостом і молитвою
гріхи без строку й віз...
А нині – хустка з лиштвою
й цигарка в рукаві.

То половці, то ленінці,
довершив динаміт...
Хрести й кленки зелені ці
таємний творять зміст.

Ми ж – гості тут, непрохані,
 проти черничок – пас.
Оця, з пташиним профілем,
 одмолить про запас.

А поміж ряс – мундирчики,
 Донського війська крій,
погончики пухирчасті,
 про Хортицю помрій...
Напроти Матір Божої
 цілюються бомжі.
Цієї днини гожої
 усі ми їм чужі.

Повіє холод з келії,
 і вогник затремтить,
а щось літа над скелями
 і наслухає мить...
Біліє лавра маревом
 над водами Дінця.
Спасенних шлях над хмарами.
 І несть йому кінця.

2.05.2009. Святогорськ

* * *

Люблю, коли хочу, співати,
лиш менша нагод рік у рік...
Живу, оминаючи свята,
що їх календар приберіг.
Трибуни, промови, салюти –
достатні підстави щодень.
Од горя втікаю між люди,
виگوкую з горя людей.
Аби озивались не пізно,
щоб крихта надії була,
а в доброго слова і в пісні
на всіх вистачає тепла.
У світі то спека, то крига –
на долю ж не хмурю я брив,
бо хтось біля мене оклигав,
а хтось мені душу зігрів.

5.05.2009. Харків

* * *

Гілки вишневі не пручались
в обіймах вітру. І зоря,
цілком оспівана хрущами,
горіла – досі не згоря...

Встеляв подвір'я цвітом вітер,
прогнав хмарину угорі,
і на шибках дощинки витер,
не дочекавшись зорі,
і батькові погладив спину,
і сина з хати викликав.
І батько дорікати сину
зібравсь чи так здалось гілкам.

Лягала під лопати проза.
Хрущі над вишнями гули.
Грів ноги копачам чорнозем,
й зоря моргала їм з імлі.

13.05.2009. Зміїв

* * *

Реанімую батьківську садибу:
город копаю, нищу чагарник...
Я сам себе в юрбі міській надибав,
тому звідтіль так по-селянськи зник.
Паркан розсипавсь, дуб упав од вітру,
розбиту шибку рама ледь трима,
бряжчать порожні у веранді відра,
мов олексіївський нічний трамвай.
У пасторалях розставляв я коми,
од суму білий аркуш не зберіг...
Тепер дивлюсь: білити треба комин –
без рук хазяйських он вже котрий рік.

Сокира у руках од справ одвикла,
доводиться звикати: цюк та цюк...
Гнилі дошки, гілля сухе, наприклад,
а це колись робив я сину лук.
Складаю дрова, лук ховаю далі.
Нащадок, мабуть, буде. Може, й два.
І зупиняю погляд на медалі,
що гратись батько внукові давав.
На два двори тепер встигати мушу,
дні, мов одежа, вже тріщать по шву.
А я гріхів чимало брав на душу.

Медаль беру, врятовану, живу.

9.06.2009. Козача Лопань – Харків

* * *

Сільське бояння: сніг узимку
не вкриє всю озимину
або на місяць світло вимкнуть,
й ти – наче в хаті з саману.
Чи засуха колодязь вип'є,
чи град огудину поб'є...
Мені не звикнути, й не звик я,
як той сусід, що в мене є.

Хоч зупиня пересторога,
круту нахмуривши брову,
спішу побачити з порога,
як зорі падають в траву.
І чую, що надходить спека,
і буде злива, й буде град.
Мене ж майдан міський не спекавсь,
хоч він мені давно не брат.

Іду до батьківської хати,
і стежка згадує мій слід,
однак доводиться зітхати,
живе без світла мій сусід...
Селу писати марно оди –
в минулім хати з саману, –
та час бояння не відходить
за душі й за озимину.

16.06.2009. Козача Лопань – Харків

* * *

У призахіднім сонці тінь жива,
росте вона, немов повільно лине
цієї та наступної хвилини,
а на екрані не помітно шва...

І ти малий, тобі приснився чиж:
з сильця утік, що ти на нього ставив...
Чи дощ шумить, чи підросли отави,
а ти рости боїшся та мовчиш.

І тінь все вище, темна, та не чорна,
і ти під нею сивий, не старий.
До тебе морок ніч весельцем горне.

І де той чиж в давно минулім дні?
Заплющ повіки, ні, ще не закрий –
в єдинім світі всі, як він, одні.

28-29.06.2009. Козача Лопань – Харків

* * *

Нове подвір'я. Біла хата
в травневім мареві пливе.
Озвалася до батька мати,
озвався до мене соловей.
А батько прибива наличник,
а стружка стежкою втекла...
Жар-птиця світиться на вишні,
мене чека наступний клас.

Не легковажачи нітрохи
ув інтернетній далині,
звернути якось із дороги
та шибку вставити в вікні.
Ці весняні в димах городи:
скопати латочку землі –
і щось напевно там уродить
опісля поту на чолі.

Чого нема – не завжди купиш.
Не хата – пустка у дворі.
Хрести на кладовищі купно –
ні хвіртки там, ані воріт.
В саду липневім вишні рвати,
коли ранковий дощ ущух,
і вперто чути: кличе мати
до миски свіжого борщу.

23.07.2009. Четвер. Козача Лопань

* * *

Буває день холодний восени,
коли роса залякла вже на іній, –
лист завмира на перехресті ліній,
піймавши літа промінь осяйний.

Там стільки сподівань тумани з'їли –
чи стане сили розтопити лід!..
Та світ під небом під осіннім білий –
і подумки під ноги не стелить.
Бо літу заболить коротка мить,
така палюча, як падіння зірки,
коли душа росинкою бринить
й не хоче замерзати в надвечірку.

*27.10.2009. Из Гайдарів з опеньками –
повз Безлюдівку в електриці*

* * *

Переселяють осінь геть за місто,
в мішки у білі пхають вбогі статки,
і куртки помаранчеві

майдани

нам оживляють в пам'яті наївно,
де з глини дум творилися заміси,
аби тому, що мріялося, статись...
Ідеї ми, як немовлят, гойдали
чи, як пісень рядочки, Чураївна.

Затихло, відцвіло, відпрапорилось
і жовтолистом у грязюку впало.
Морозів дождемося, слава Богу,
А там... А що там –

в думках і на ділі?

Псалмів співа зимі покірний крилас.
Гірке похмілля в душах після балу.
Та вітер проганя його потроху,
а з хмари сніг – такий сліпучо білий!

4.11.2009. Харків. Споглядаючи завіконня

* * *

Є бомби атомні, комп'ютери молекулярні.
А в серпні зоряний дощик сіє такий рясний.
Міцні тешу занози на вичовгані вже ярма –
радів же хрущам над вишнями цієї весни.

А от на світанку сніг, неначе розлито синьку:
збирались мазати окола, та їх, бач, не є –
хати білені розпродав хтось, а гроші розтринькав,
в бетонно-скляних завулках іномарка снує,

одлякуючи, здавалось би, безтурботне птаство.
Ліпити гнізда заново чи вдасться тим ластівкам.
В вікні горобина згряя, що конфесійна паства,
чекає крихіт од пастиря, не дуже й тіка.

Розкльовано горобину в полудні чорно-білім,
а той – невблаганно плинний, лункий-лункий...
Те, що так довго множили, вміло й уперто ділять,
в наступній весні не знають буцім про це бруньки.

23.12.2009. Харків передвиборний

* * *

Устигнеш сніг обтупати на ганку,
ключ у замку поскаржиться на скруту,
і враз відчуєш дивну забаганку
у пам'ять на хвилинку завернути.
Клавіатура файли відшукає:
ось вогнище, а це проміння леза,
хтось там грішив, однаково не каюсь –
десь поміж небом і ставковим плесом;
опівночі зірок не забагато,
удосвіта зарано день надходив;
пливла і не спинялась тепла хата,
а зупиняти не було охоти...
Натисне палець клавіш – файли стерти,
хоч це ти вмієш, невелика складність.
Та не виходить: пам'ять річ уперта,
ніякій забаганці непідвладна.

*24.12.2009. Після безстудійного, беззарплатного,
безтрамвайного, порожнього дощового дня*

* * *

Заповідь кожна – дієва і чинна –
дороговказом крізь довгі літа...
Діві зарученій вкажуть причину,
чом серед ночі той дух прилітав.
Діві вагітною зась бути нишком,
до Віфлеєма вписатися слід,
йде чоловік чи жених її пішки,
а наречена – все ж на ослі...
Вівці в отарах, ясла порожні,
батьку нерідний, на варті сиди.

Тайну-невтайну знатиме кожне:
в яслах Спаситель тоді народивсь...

В банях церковних відблиски вогнищ,
в дзвонах гучних справедливість мечів.
Крилас давно не співає, лиш стогне –
хтось там у світі воскрес чи спочив.
Армагеддону лякатись не треба,
всім доведеться зустрітись з ним –
можна чекати спасіння із неба,
марячи спокоєм вічно земним.
Зимно у світі... Півчі, хрестини...
Бог милосердний... Мати свята...

Йде Коляда разом з Божичем-сином
й Сонце на літо таки поверта.

*8.01.2010. А Коляду святкували 21-22 грудня.
Виходили на вулицю зустрічати Плуга (Оріона),
дарунок Сварога-коваля. До речі, в молдаван і нині
є колядка: «Плугурашул-плугураш...». І в нас:
«А в полі, в полі там плужок оре,
а за тим плужком сам господь ходе...»*

* * *

Зоря восьмикутна і штучної хвої снопи –
майданна ялинка в чеканні свого водосвяття.
Не пий із копитця, не пий із копитця, не пий,
бо хтось тобі зичити хоче здоров'я і щастя...

Чого ти шукаєш на сяючій площі оцій,
де місяця в небі позичив нам Гоголь Микола?
До вітру мороз по твоїй розігнався щоці,
бо в нього знайомих немає нікого довкола.

Тобі замість казки сім міхів насиплють брехні,
шкода найрідніших впізнати в бучних карнавалах.
Втікай і пригадуй, як голос до тебе бринів
тієї Варвари, що ночі свавільно урвала...

*18.01.2010. Із харківської площі Свободи
навколо ялинки в гірляндах*

ВЕРТЕП

З проспекту блиснуть, як очі вовка, голодні фари,

бродячий промінь в моїй кімнаті ковзне по стелі.
Для Мінотавра що острів Лесбос і спів кіфари!..
А я Україну все ще гукаю, немов з пустелі,
де фараони не в пірамідах, а жаль, звичайно,
де вибрати завжди ми вміли найменше лихо...
Кричить з-під снігу – та тільки шепіт – ріка Почайна,
а за туманом не скоро вчує її відлига.
Як хто не вірить, що жити добре, тому тюрма є, –
звичайно, ретро, бо замість неї у раді крісла,
а Володимир чиюсь провину в руках тримає,
щоб молитвами його прощали і нині й присно.
Хреста до сонця, і душу в небо, і в землю зерна...
Що острів Лесбос і спів кіфари для Мінотавра!..
Полтавським шляхом, все сподіваюсь, хтось, може, верне,
та Лях назустріч, Москаль із Жидом, а ще – Татарин...

20.01.2010

* * *

Марна річ – ховатися від повені,
надто ж, коли сіяти годиться...
Йду проспектом – вікна заграбовані,
лід під ноги, де була водиця.
Із-за ґрат сміються квіти в'язнями,
тротуар слизький, щоб не сміявся.
В маркеті екрани тільки плазмові,
в банкоматі пенсія моя вся...
Із вікна у ятці хлібній протягом –
після Водохрестя не натоплено.
Слава Богу, що не все ще продано, –
хоче зять вареників з картоплею.
Я до квітів руки простягатиму –
полюбляють воду ж із криниці.
Я та квіти – ми усі за ґратами –
волю гідно стріти б, не спізниться.

22.01.2010

* * *

До Трійці на город з набитими торбами,
хоч ноша заважка, однак не гнуся я...
І що мені жона всесвітнього Обама,
щоб мав дороговказ, у мене є своя.

Там парубок при тій, що вичорнила брови,

він все кудись спішить, а та йому: «Зажди!»
І вляжеться душа і змерзне до Покрови,
та що тії зими – вона ж не назавжди!..

Йти по ліхтарях удосвіта, бо травень,
і день годує рік, у веснах мало днів
Благословить хай піп, а не якийсь там рабин.
А Бог у нас один. І ми в нього одні.

Йї дорога всім одна: до храму та до ями –
по світу, що гука із чотирьох сторін.
Живуть не при свічках, живуть між солов'ями,
допоки не згаса зоря між ліхтарів.

7.05.2010

* * *

Петровим батогам не холодно й не парко –
небесні кольори, хоча земні діла...
А бронзовий Тарас в футбольному фан-парку
до ранку не засне – вирує мондіаль.
Шепоче про фінти, напевно, й гілка гілці;
в заявці на фінал – чужинські імена...
Чи зажурився Тарас, чи жде однофамільця,
що той забув його, а може, і не знав.
Утупились в екран бомжі й місцеві мачо.
Путани – ув офсайд. Не збавити б ціни.
І гей, і наркоман. Отак, зібрались наче
не рідні, не свої – а все зі сторони.
І цифри на табло. Йї голкіпера замало.
На мильницю Україну ніхто там не зніма.
Впівоберта – екран... Тарасе, ви ж бо знали:
ізвідки буде там, як тут її нема!

24.06.2010. Козача Лопань – Харків

* * *

Стрілись як стрілись плече до плеча.
Стрілами, стрілами доля влуча.
Змалечку праглось дістатися стелі нам.
Душами нині підлоги устелено.

Згодою, згодою тішились ми,
сходились, сходились серед зими...
Ринуть у ринви опісля метелиці

талі сніги, адже все перемелеться.

Стріли – в непотріб, хай пагін стріля,
де чорнотропом німіла рілля.
Вкриє сліди і злочинцеві, й катові.
Нас поміж ними ніхто не шукатиме.

Хай і по осені, мов по весні
ніг наших босих лякається сніг.
Стежка вистежує нас на околиці,
де нам назустріч – сонячне колесо.

22.12.2010

* * *

Маршруткою у мжичку по проспекту
крізь новорічне сяйво ялинкове.
На вітровому склі дощинки вектор
спрямовують униз, а не по колу...
Чи перед Богом провинились чимось,
що так усе по колу в нас із вами!
Та й вміло ж нас ненавидіти вчили
найбільш ту землю, що своєю звалась...
Я ладен у трьох соснах заблукати,
аби мене шукав хтось і знаходив –
бігборди ж замість сосон і плакати –
авжеж, що не з причини, а з нагоди.
А та повз мене, як дощинка, й свято,
що з ревищем промчить телеекраном...
Лишитися б ні клятим, ані м'ятим,
як пощастить, – аби не блазнем вбраним,
де здавна плутають народ з набродом,
де знову згода на панів і челядь,
де півкраїни із розкритим ротом,
як в пустоті синьйора Торрічеллі.

26.12.2010

* * *

Здавалось би: святки, Різдво –
тож ортодоксам, значить, свято.
Для всіх, для ста, немов для двох, –
щедрівок і куті багато.
Душа у далину пірна:
свої часи – свої закони...

Сипну в святий куток зерна,
аж зашепочуться ікони...
Романтика дитячих днів:
в гостинцях «барішні» та «коні»,
у мене півсела рідні
та сніг в січневім завіконні...

Я завжди пам'ятав і те,
що був Христос, а поряд Юда,
що ми з кухарчиних дітей
і край нам треба вийти в люди –
не між раклів чи брехунів,
а між шевців і хліборобів...
І лиш щедрівку гомонів
усім на щастя, на здоров'я.
Я й без коня був на коні,
спішив до сяйва теплих вікон...
Й сьогодні радісно мені –
порядного стрів чоловіка.

10.01.2011

* * *

Вам однаково, у щасті чи в горі я
йду і вкотре соловейки освистують –
не посіяв огірки на Ягорія,
проти зазимків, боюся, не вистоять.

Молодицю проминув, не жалкуючи, –
щоб не плутати кохання із жалістю, –
а під старість сни здебільшого курячі:
більше бачиш, аніж просто ввижається.

До мисливства удаватись не хочеться,
з гончаками, що подібні до спринтерів,
переможцям зазвичай ждати почестей –
від рушниці ж тхне усе-таки цвинтарем...

Наздогнати легко кулею будь-кого...
Не рясніє ж вік людський овертаймами.
На землі нам грішно жити забудьками.
Ідучи по ній, її обертаємо.

*Травень 2011. Підміська – Козача Лопань –
Харків*

* * *

Втечу від комп'ютера
в край часнику та цибулі,
де гонор у кастингу
ще не зарізаних півнів,
де друзі дитинства
на цвинтарі новоприбулі
й літак вишиває
по синьому білим опівдні.

Дощів напророчити б
думці громадській чи зливи,
вода у колодязі
для поливання нетепла.
І лізуть уперто
із саду сусідського сливи,
і стрілки годинника
всохли, як зрубані стебла.

Чекати до вечора,
поки аж сонечко сяде
і заздрити зайве
тому, хто весь вік на осонні.
Живлющій волозі
утреє, усьоме, вдесяте
зболіле коріння
воскресло озветься в безсонні.

*25.05 – 2.06.2011. Підміська –
Козача Лопань – Харків*

* * *

Той край, де наявна естетика звалищ
і забур'янілих майданів чи вигонів,
де ще болячок дух прадавній не вигоїв,
зарано країною, мабуть, назвали.

Про жито і небо майданили юрми.
Учора бандит, а сьогодні – з елітою.
Майдани порожні зимують і літують,
еліту ж виховують банки і тюрми.

Вода заливає вогонь непокори –
плексидра чи прапор – усе перевернуто...
Поцезли навіки і орди, і вермахти.
Навчилися – «...не вмерла...» співаємо хором!

Та менше нам віриться, вірилось дужче...
Мантачку ніяк не знайти... Покосити б же!..
Таки ніби й понаїдались досита вже...
На звалищах щось ми шукаємо... Душі?

4-5.06.2011. Підміська – Козача Лопань – Харків

* * *

В'язниці могли б зробити велику послугу суспільству,
якби суспільство вибирало, кого туди саджати.

О'Генрі

У голод їсти не хоти –
однаково немає й ріски...
Мовчать нетоплені хати,
дідівські, батьківські сирітські.

Вже нині й вилізли з печер
і пахне хлібом в кожному домі,
та раптом душу обпече
для світу горе невідоме.

Сільські майдани з іллічем,
євроремонти в депутатів,
а з-за колоди над плечем
вигулькують новітні таті.

І спогад котиться важкий,
мов із суботника колода,
де в бур'яні до хат стежки
шепочуть, хто б тих одволодав .

Нема відлуння. Сива мла
та за шибками дні порожні.
Не відірватися від скла.
Дощ, я – безхатні подорожні.

15-19.10.2011

* * *

Немає жінки на ім'я Фросина,
а ще й села в намистечку криниць,
байдужа електричка возить сина
під Проводи на землю впасти ниць.
Помалу, як водиця по краплині,

із кожним днем і білий світ зника.
Прохогом час, колись було, що плинув, –
і нікому поставити на карб.
Приходять все чужі та випадкові,
хтось обіця півцарства за коня,
а він дає на щастя по підкові
і відпуска, але не проганя...
Десь там у травні вже розквітнуть вишні,
й нема півцарства, бо ж коня нема.
Хтось вірить, що врятує всіх Всевишній,
і біля церкви шапочку зніма.
Та славить і Отця, і Духа, й Сина.
З червоних ягід – в землю кісточки...
Ну, а йому іще болить світлина
Фросини-мами та її дочки.

29.02.2012. Живий, значить, позаяк болить

* * *

А бабусі прийшли й голосами хрипкими
про свої болячки та іще про літа –
ніби із потойбічним змовлялись із кимось
й ангел смерті над ними якраз пролітав.
Тож здавалось – і душі за ним вслід полинуть,
і гукати попа, хай вже їх одспіва,
та раптово одна про калину-малину –
аж ніяк не молодша – згадала слова.
І застілля пливло голосними струмками,
і впадали вони у пісенну ріку,
ніби сила джерел таки здужала камінь
й відродила її течію гомінку.
І цвіли у бабусь ще дівочі рум'янці,
й тінь од ангела смерті забрала вода,
й так хотілося кожній, прокинувшись вранці,
не забути, яка в неї кров молода.

*14.08.2012 р. Хотмизьк – Березівка Борисівського р-ну
Белгородської обл., РФ*

* * *

Іду я, серпнем підперезаний,
і хтозна-скільки ще іти...
Цвіте акація в Березівці,
вдзовж шляху не двори – світи.
Понад майорами й картоплею

Хіба що груші на вербі.
У хатах тепло, хоч не топлено –
іще ж не осінь далєбі.
І можна, знехтувавши відстані,
знайти у кожному дворі
поміж бабами й гармоністами
бідову дівку на порі.
Мій чуб вже під літами вилиняв,
а з шляху до світів – стежки...
Бринять гілки, плодами схилєні,
у мене з правої руки.
Але ніхто там не питатимє,
чи я лиш давній, чи старий,
при чорнобривцях перед хатою
не збрєше сонєчко згори.
І хто з нас будє мати рацію –
мені чи дівці світить плюс...
Цвіте в Берєзівці акація,
а я спинитися боюсь.

*15.08.2012. Берєзівка Борисівського р-ну
Бєлгородської обл., РФ. Після візиту
до Марії Семенівни Лутай, яка лікує
молитвами. Скільки там і пройшли –
туди й назад хіба що трохи більше за 11 км.*

* * *

Забур'янілий двір.
І хвіртка, й двері навстіж.
І – щоб були – дошки.
І в горобцях паркан.
Якогось Василя й дружини його Насті
чи інших ім'ярек ця спадщина гірка.
А стежка в спориші.
Й давно гніздо порожнє.
Лиш соняшники два (і ні душі ніде)
все тягнуться чимдуж, як поодинці кожний,
напевно, що до сонця.
А може, до людей.

*16.08.2012. Берєзівка Борисівського р-ну
Бєлгородської обл., РФ*

* * *

Щє літній Коктебель,
і місяць глипа зверху,

і ярмарок тебе
в заложники бере.
Бабуля з віслючком
внизу, під феєрверком,
звір до стіни бочком –
ні взад і ні вперед.

Між картами таро,
між раками та пивом
старенької город
пошився в бур'яни.
Й сьогодні у печі
у неї не топилося,
а може, копачів
не знайде для труни.

Тут чайки з-понад хвиль,
а ворон хай не карка...
І ти в журбі не квиль –
все пахне і блищить,
тобі продасть букет
красуня-квітникарка,
якщо ти князь, не шкет,
візьми його на щит.

Дивам нема межі,
а фокуснику втоми;
нудисти і бомжі –
вервечка без кінця...
Два негри і дівча,
яке давно не вдома,
шалений світ вивча,
але на манівцях.

Ти спинишся в юрбі
і майже серед ночі
захочеться тобі
сяйнути світлячком,
щоб торгу згаснув німб
й дівча розкрило очі,
що світу суть не в нім...
В бабусі з віслючком?

27.08.2012. Коктебель

* * *

Собаки і бомжі – мої сусіди гречні,

під зорями усім не тісно на землі,
а я для них лише є добровільний речник,
аби ж були вони вдоволені й не злі.
Прибій у берег так, неначе серце, гупа,
сухий полин гірчить, під голову рука,
і ми ж бо – не юрба, не згряя і не купа,
отож на долю з нас ніхто не наріка.
Для затишку намет, чи будка, а чи кущик,
од місяця стежина – як штиль, то по воді, –
та вітер уночі під осінь невсипущий –
правдивий вісник він майбутніх холодів.
Втечу тоді в тепло, я знаю достеменно,
і ждатиму, авжеж, наступної весни.
Собаки і бомжі переживуть без мене,
я ж думатиму, як переживу без них.

*2.09.2012. 1'00". Коктебель. Джаз-фестиваль.
Після «Серебряной свадьби» з донькою
у двох ковдрах і пледі на підстилці в бур'янах*

* * *

Він ходить з міношукачем
осіннім полем,
зчорнілим, зораним уже,
здається, голим.
І ремінь тисне на плече,
спиняє наче,
що поле буцімто чуже
і ворон кричче.

Він слуха землю, не поля.
Втомитись можна.
І чорний горбик – висота,
і грудка кожна.
Шепоче щось йому рілля,
проміння роєм,
й землі, де виростуть жита,
нема чужої.

6.09.2012. Поїзд № 188 «Феодосія – Москва»

* * *

Котику сіренький,
буде все як слід.
Р. Скиба

Всі такі маленькі.
Всі любові прагнуть.
Не буває рано,
пізно лиш в труні.
В мене коваленки
б'ють у грудях зліва...
Ви простіть – не хліба,
я любов приніс.
Не вдалося пісні –
я ж бо безголосий.
Час звива волосся,
пил з-під підшов.
Мій прихід запізній?
Мій прихід невдалий?
Ви мене не ждали,
але я прийшов.

9.09.2012. Харків

* * *

Червонобоке диво у дворах,
до кожного на стежці – я з дороги...
Не посміхайся, місяцю дворогий,
що день мій дуже хутко догора.
Ще ж тільки вечір, а не глупа ніч,
а ти зірки задалегідь розсіяв.
Мені казали: саме тут Росія –
по-нашому ж виспівують півні.
Торкають душу, та не рвуть струну, –
я на своїй землі, не в високості,
немов дістався до рідні не в гості,
додому щойно з мандрів повернувсь.

11.09.2012. Подумки хоч

* * *

Якби був коник, смикнув я б віжки,
але ж немає – дивлюсь під ноги.
Мені дороги долати пішки,
як не здолають мене дороги.
Од спеки вітер такий загуслий,
зустрічним сонце також не цукор,
а в мене в часі дорога й вузлик,
до шляху стежка, тож ноги в руки.
І світ не білий, і світ не близьий,

в підошви груддя, а не корали...
Але ж навіщо б шляхи здалися,
якби стежки без нас повмирили!

11.09.2012. Харків

* * *

Десь б'ється жолудями дуб хрещатий,
тобі до нього в гості вирушати,

а край вікна ув осені, як в літі,
бринить гарячий профіль Нефертіті,

хоча його ніякі секонд-хенди
не здатні повернути із легенди.

Гукнути намір – мов гаман порожній,
бо ти для неї тільки подорожній...

Вона десь вийде, ти поїдеш далі,
як зазвичай, дорога загойдає.

Озвучать жолуді запізню радість –
у крем'яхи із нею ними гратись.

3.10.2012. Харків – Ізюм (Балаклія).12'15"

* * *

Розгавкався пес у сусіднім дворі занадто,
йому в співбесідники я не годжусь, напевно,
опівночі майже йому не потрібно знати,
що дощику просять в Середнім лісі опеньки...
Та ще чорнобривці навшпиньки, а чи навдибки
стають, щоб «добраніч» сказати вкотре...
На зорі похукав, точніш, на холодну шибку,
а звідти безсоння несе Кайдашева Мотря.

Як добре, коли обізватися вкрай до речі
або хто спізнілий постука до тебе в хвіртку...
Я нині господар, та ще й надзвичайно гречний,
а котрі не вірять, прийдіть самі перевірте.
У хаті не топиться. Скоро зима настане.
В прихатнику гостра сокира проти застуди.
І стати щасливим надія моя остання.
А може, упевненість перша, що так і буде.

9.10.2012. Після відвідин домівки в Козачій Лопані

* * *

...на перетині ліній ми схожі на власні тіні

Таня-Марія Литвинюк

На перетині доль тільки мить за годинником вічності,
відвикати встигаєш, до речі, не встигнувши звикнути.
То дерева біжать стрімголов попід нашими вікнами,
не за нами, за тінями власними, дико і звихнуто.
Їх нам не наздогнати, бо звикли задовго збиратися,
нами двері замацані – кликано буде їх свідками...
Ну, а ми по хатах, не уміючи жити по-братському,
на два виходи жити навчаємось лиш по-сусідському.
І шукаємо в оці чужому колоду, не скіпочку,
щоб себе не побачити в дзеркалі, прагнемо сутінків.
За татарами, певно, та ще за хозарами й скіфами
проростало коріння, лишалось без крони у сутичках.
Доганяємо тіні свої, тільки ж стовбури, стовбури,
а як впасти – ні цвіту не буде по нас, ані пагонів.
Час давно відвикати б жалітись, що стомлені, стомлені.
Бо дерева біжать стрімголов і, вмираючи, падають.

9.10.2012

* * *

Кіт нічийний несміло із блюдця полизька.
Сірий євро-паркан, щоб нудьгу навівати.
У минулім столітті ходили по листя
та по хмиз у посадку – а син там, де й мати...

Падолист на півсвіту в осінніх лабетах,
металева не скрипне, бо замкнена, хвіртка.
У багатті зникає між альфами бета,
геометрію вчи вже тепер від одвірка,

де стоїш, прихилившись, як тінь десь опівдні
у найдовшій добі призабутого року:
там в солісти годились покійні вже півні,
там над збірником Рибкіна дівка нівроку...

Поїзди нагадають, в якому ти часі,
схаменешся, що вогнище перегоріло.
Від одвірка немовби ти й не відлучався,
щоби не промахнутися поглядам-стрілам.

І бентежний бузок від дзвінка, що останній,
незникомий, дістався цього падолисту.
Неназавше згасають зірки на світанні,
щоб kota пожалів на смерканні колись ти.

10.10.2012

* * *

Перебігла білочка дорогу,
а не тривіальний чорний кіт...
Я непоспіхом дійду до рогу,
шлях додому завжди під укiс.
Заревіла б дівка, як корова,
хай втішають матінка й отець –
золотить же все навкруг Покрова,
бо її дорога навпростець.
Вогник промайнув між крон зелених,
щє зелених – жовтень-бо, авжеж...
Білоччин портрет – на гобелени,
хай би обійшлося без пожеж.
Доц пустивсь по схилові навскісно,
а куди – напевно зна лиш Бог.
Нам з дощем ув осені не тісно,
то йдемо непоспіхом, удвох.

14.10.2012. Козача Лопань

* * *

Що ключ-травою хтось її нарік,
то відкриватись мала б таємниця,
в купальську північ треба не спізниться –
казали ж бо: цвіте лиш раз на рік;
нечиста сила квітку стереже,
сам чорт її подарувати хоче
коханій відьмі за красиві очі,
тож небезпечно лізти на рожен...

В казок, одначе, радісний кінець –
хоч мед по бороді опісля свята,
та царським зятем слід би називати
того, хто грець та ще й водночас жнець...
Це ж він, мабуть, опівночі устиг,
тримаючи за пазухою квітку,
втєкти, аби дізнатись, ждати звідки

дурного щастя, господи прости.

Лишити б таємницю хоч одну,
повірити б у казку, як в дитинстві,
над нездоланим вседержавним свинством,
яке трима при квітці сатану.
Її коріння біль нехай зніма,
тож не втомлюся дякувати літу –
хоч ключ-трава таки не має цвіту,
та й пустоцвіту все-таки нема.

24.03.2013

Про автора

Бойко Віктор Степанович народився 15 жовтня 1946 р. в смт Козача Лопань на Харківщині в сім'ї шевця. Навчався на механіко-математичному факультеті Харківського державного університету (тепер – Національний університет ім. В. Н. Каразіна), закінчив фізико-математичний факультет Харківського державного педагогічного інституту (тепер – Національний університет) ім. Г. С. Сковороди (1974). У перерві між навчанням служив у Радянській Армії (1966 – 1968).

Працював лаборантом, слюсарем-складальником, учителював, був заступником голови Комісії по роботі з творчою молоддю при Харківській організації Спілки письменників України, старшим літпрацівником журналу «Прапор» (тепер – «Березіль»). Доклав зусиль до створення Літературного музею в Харкові. Наприкінці 80-х рр. минулого століття був одним із фундаторів та співголів (1989) Харківського крайового Руху. Нині – перший заступник голови правління Харківського обласного відділення Українського фонду культури. Бере активну участь у діяльності муніципального театру народної музики України «Обереги» як літературний консультант і ведучий концертних програм. Заслужений працівник культури України (2002).

Друкуватися почав 1971 р. у деркачівській райгазеті. Вірші широко публікувалися в українській і зарубіжній періодиці; в альманахах; колективних збірках; антологіях «Zwei Städte» («Два міста»), «Слобожанська муза» (2000), «Сьоме око» (2003), «Ветер с Украины» («Вітер з України» (2004), «Über Zeit und Raum» («Понад час і простір») (2006), «Слобожанська яса» (2006). Перекладає з білоруської, вірменської, молдовської (румунської), німецької, польської, російської та французької мов. Займається етнологією та літературознавством. Пише також прозу.

Автор збірок поезій «Пролог» (1976), «Земні турботи» (1978), «Обличчям до багаття» (1984), «Битий шлях» (1989), «Зазимки» (1990), «Планида» (1994), «Яв» (2001), «Суголося» (2006), «Петрові батоги» (2007) і творів для дітей, що побачили світ ув антології «Український садочок» (1997 – 1998), шкільних читанках та в періодиці. Уклав і відредагував антологію любовної лірики XVII – XX століть «Слобожанська муза» (2000) і антологію громадянської лірики кінця XVII – початку XXI століть «Слобожанська яса» (2006). Редактор, упорядник і перекладач багатьох книг, які виходили друком у харківських видавництвах «Гімназія», «Глас», «Крок», «Майдан», «Майстер-клас», «Око», «Прапор», «Ранок», «Факт», «Фоліо» та ін. Вірші публікувалися в перекладах білоруською, молдовською, німецькою та російською мовами.

Лауреат харківських муніципальних премій у галузі етнології та фольклористики ім. П. В. Іванова (2002), у галузі літератури ім. Олександра Олеся (2006) та всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. І. С. Нечуя-Левицького (2008).

Член Національної спілки письменників України з 1979 р.

Член АУП із 1997 р.

Зміст

ПОКОТЬОЛЮ

- «Старих листів торкатися боюсь...»
«У вічі холодить, і час рубати дрова...»
«За прозірчастим гаєм...»
«Ще палітра дня така строката...»
«Стрілки відведено в бік чорнобривців...»
«Ми втрюх на городі: дві пташки і я...»
«Соняхи порушують кордон...»
«Віченьки злипаються від паток...»
«Осувається вік...»
«Розквітне сакура...»
«І в словнику, й коли віч-на-віч...»
«Коли у дощ без парасоля йде...»
«В усіх калюжах місяць на гостинах...»
- Благовіщення
- «Трава забуття...»
«Зимно в стайні...»
«Спішити по опеньки по зимові...»
«Яблучка із погребя – березень доп'яв-таки!...»
«Святковий день чи був, чи щез...»
«В травні справи, в думці трави...»
«Був годинник... Циферблат без стрілок...»
«Цей хлопчик у веснянках, саме він...»
- Після похорону
- «Нам треба коло чогось бути...»
«Тумани листопадові...»
«Облягають сніги...»
«“По газонах не ходити!” – зауважує таблиця...»
«Я дивувався: нащо раби всесильним?...»
«Забрав автобус день минулий мій...»
«Стрічаються собаки і ворони...»
«Прокидано стежки у хуртовину...»
«В наївнім по-дитячому питанні...»
«Місяць сховався – видно, мармизу голить...»
«Рожеві мальви, або просто рожі...»
«Обезвожділи майдани...»
«Якби була в нас мова солов'їна...»
«Уранці на снігу здебільшого пташині...»
«Та годі про ацтеків і про майя...»
«Я народивсь в непевному кублі...»
«У завіконні чорно-білім...»
«В прищестя друге вірити – не річ...»
«В морози білим став асфальт...»
«З роками...»
«У день – не знаю, у який...»
«Не вберегтись паперу від пера...»

«Минає свято, невблаганно, звично...»

З ТАРАСОМ ХТО?

«Різними мовами ви мовчите...»
«Донька млинчиків насклада...»
«У вікнах смеркне, стежка гукне надвір...»
«Дивитись, як осінній дощ іде...»
«Кладки... Кладки... Через колишні ріки...»
«Глибокі села в приспаних полях...»
«Народ – не той, що в мітлах і кочергах...»
«“Тойота” їде за дівчиськом слідом...»
«Дім не з потреби, а з можливості...»
«У місті Змія люди і пташки...»
«На танках – миротворці...»
«Вітчизну приватизували...»
«Скінчилися святки...»
«Московські письмена. Сибір неісходимий...»
«Червоні терористи сховалися в архівах...»
«Весна в бік літа аніруш...»
«Кота ганяла згряя псів...»
«Слушно радять щось придбати за готівку...»
«Янгол при білих крилах, благопристойні лики...»
«Вождів жалій, що мучилися надхою...»
«Гризня собак аж на даху держави...»
«Мозолі древком не натри...»
«Лягаймо під москву і звімось підмосков'ям...»
«До фруктів од яйця тривав обід у римлян...»
«Сякі-такі особини із бюстами й сідницями...»
«Повчали мене гоги і магоги...»
«Про дитинство, хлопчику, питаєш ти...»
«Ікла гостро епохи на нас вискаляли...»
«Од сонця бронзовію залюбки...»
«Плаче Тичина арфам...»
«Лиш намети поміж наметами...»
«В бору карельським змок од крові мох...»
«Відроджують неандертальця...»
«Над Україною небо чисте...»

СПОКОНВІКУ

«Цілується білка із кимось у лісі...»
«Од самотності ліків шукає душа...»
«Шукаєш ровесників між молодих невтішно...»
«Під небом дощовим...»
«Бува, людина – та й усе...»
«Неначе буря налетіла...»
«У неї – ніч, розхристана та боса...»
«Що є кохання, віриш в повінь...»
«Переконує сніг: поспішити – даремно...»
«Я планіметрю рисую...»
«Відрізок дня у травні чималий...»

«Вона до тебе йде...»
«Осіння жінка – мить скороминуща...»
«Холодна осінь і сумна...»
«Узяти б мені десь мудрих лекал...»
«Лишилися Біблія і Ти...»
«Сніг падає в туман...»
«Будинок у туман вчорашнім днем зникає...»
«У вікнах день сховався. Не хоче утікати...»
«Дівча непоказне в комп'ютерних анналах...»
«В мене пахне волосся тобою...»
«До рівноваги Терезів...»
«Берег лівий, берег правий...»
«Ім'я б не згадувати всує...»
«Голоси обіймалися у просторі січня...»
«Сніг по дощі у квітневому дні...»
«Коханих двоє у ніч ожинну...»
«При осені скраю...»
«Ти б погодився на підміну...»
«Нагальна страшенно потреба...»
«У Срібному бору...»
«А чорнобривцям хочеться цвісти...»
«Коли не вистачас дня...»
«Місяць сяючою динею...»
«До Іллі – за вітром хмари...»
«У серпні час навально мчить і гінко...»
«Темінь наповнює чашу. Не вщерть би...»
«День осінній не гомінкий...»
«Час постарів, коли нам спалось в дощ...»
«Споконвіку страх, що хтось украде...»
«А в нашій місті тихо, як у вусі...»
«В міському саду є дерево одне...»
«Ніч безмісячна для розмови...»
«Ненатле тіло молоде...»
«Збиратися в казку на сьомому небі...»
«Хіба я винен, що люблю...»
«Це синє вічко проліска хова...»
«Сипле березень, сипле...»
«Уранішній туман пророчив спеку днів...»
«А ночі зовсім не тривалі...»
«Транзитне щастя для сільського мешканця...»
«Так дико білим квітне бузина!...»
«Петунії цвітуть, посаджені у травні...»
«Відходить день багатоликий...»

КЛЮЧ-ТРАВА

Передзим'я

«Як вам спалось? День холодний. Сніг у травні...»
«Там білять около дві бабусі...»
«Без підстави цілування десь за тиждень до Купала...»
«В рудого пса окрайця не віднімуть...»
«Лиш обриси... Та всіх я ніби знаю...»
«Не встигаю забути про небо...»

«Кінь у борозні ступав буланий...»
«Був півень красивий: червоний і синій...»
«Невже у тебе терпіння вистачить?...»
«Святковий день. На ринкові завізно...»
«Дунай чи Лопань, – утіка водиця...»
«Черемха до літечка тягнеться...»
«В комп'ютерному збуті...»
«Забутий куц бузку на кинутім подвір'ї...»
«В біленькій льолі бавиться дитя...»
«Там кропива жалка, як на Купала...»
«В давнину цю річку звали Мож...»
На обійсті Олександра Дроботая
«Зранку завадити й дощ обложний не зміг...»
«З піску казочки на найбільшій в Європі майдані...»
«А чорна бузина давно відквітла...»
«Циганське тіло проти неба світить...»
«Кора сосни й ведмеді в лісі – бурі...»
«На цвинтарі шукаю корінних...»
«Зайде лихо – не зачиниш у комору...»
«Рибі плавати у Ворсклі, не літати...»
«Танцюють лелеки в польоті над містом...»
«Півдвору гарбузів. І презва в альбомі...»
«Колись тут вулиця гула...»
«Столиця є столиця. Що ми їй!...»
«Садовина – корінню вогко...»
«Цей довгий день...»
«Тисячомовними речами...»
«І хата ветха, й дід кульгавий...»
«Воздасться Богом ліченим...»
«Люблю, коли хочу, співати...»
«Гілки вишневі не пручались...»
«Реанімую батьківську садибу...»
«Сільське бояння: сніг узимку...»
«У призахіднім сонці тінь жива...»
«Нове подвір'я. Біла хата...»
«Буває день холодний восени...»
«Переселяють осінь геть за місто...»
«Є бомби атомні, комп'ютери молекулярні...»
«Устигнеш сніг обтупати на ганку...»
«Заповідь кожна – дієва і чинна...»
«Зоря восьмикутна і штучної хвої снопи...»
Вертеп
«Марна річ – ховатися від повені...»
«До Трійці на город з набитими торбами...»
«Петровим батогам не холодно й не парко...»
«Стрілись як стрілись плече до плеча...»
«Маршруткою у мжичку по проспекту...»
«Здавалось би: святки, Різдво...»
«Вам однаково, у щасті чи в горі я...»
«Втечу від комп'ютера...»
«Той край, де наявна естетика звалищ...»
«У голод їсти не хоти...»
«Немає жінки на ім'я Фросина...»

«А бабусі прийшли й голосами хрипкими...»
«Іду я, серпнем підперезаний...»
«Забур'янілий двір...»
«Ще літній Коктебель...»
«Собаки і бомжі – мої сусіди гречні...»
«Він ходить з міношукачем...»
«Всі такі маленькі...»
«Червонобоке диво у дворах...»
«Якби був коник, смикнув я б віжки...»
«Десь б'ється жолудями дуб хрещатий...»
«Розгавкався пес у сусіднім дворі занадто...»
«На перетині доль тільки мить за годинником вічності...»
«Кіт нічийний несміло із блюдця политька...»
«Перебігла білочка дорогу...»
«Що ключ-травою хтось її нарік...»

Про автора

Зміст